

Jak naložit s daty

9 mýtů o datových schránkách
Jízdní řád pro základní registry
eGon se žení

Tak se nám ten kluk žení,
už jste to slyšeli? eGon se nám žení. Není to tak dávno, co měl kluk jedna ušatá, ještě mléko na bradě. Však si to pamatujete sami, sotva rukama hýbal, srdíčko tak tak začalo bouchat, co měl v hlavě o tom škoda mluvit. No a sotva začíná pobírat rozumu, už myslí na ženění. Dneska pane, fešák jeden, už si to maširuje k oltáři. A pěknou nevěstu má, pravda pěknou. Cloudie se jmenuje. Holka pěkná štíhlá, rovná a in v těch všech moderních technologiích. A má i vlastní bydlení! Barák má prý až někde v oblacích. No, prý tam budou mít spoustu místa na ta svá data nebo co to breptala.

Inu ona Cloudie je vůbec taková moc moderní. Údajně to jejich datování bude nějaké virtuální, tedy neskutečné až skutečně neviditelné. Ale zase prý to bude neskutečně šlapat. A taky to bude efektivnější. Cloudie umí strašně moc ušetřit. To je tedy na ženskou opravdu dost neskutečná vlastnost, ale jestli je to pravda, tak náš eGON vyhrál prémii v životní loterii.

Co přesně eGON vyhrál a co Cloudie přináší do jeho i našich životů, se z části dozvíte v článku MV ČR uvnitř tohoto čísla. Z ještě větší a hlavně aktuálnější části pak z prezentací představitelů MV na nejbližších konferencích. Tak ať se Vám z těch oblačných výšin nezatočí hlava.

Ing. Michal Jirkovský
šéfredaktor

redakce	ÚVOD	02
	OBSAH, TIRÁŽ	04
data	DATOVÉ SCHRÁNKY - SKUTEČNOST VERSUS MÝTY A POVĚSTI	06-07
	DIGITÁLNÍ ARCHIVACE U SOUSEDŮ (ANEB PROČ ZNOVA VYMÝŠLET KOLO...)	08-09
	UŽ MÁTE SVOU DATOVOU SCHRÁNKU?	10-11
	OPTIMALIZACE VÝBĚRU DANÍ MŮŽE STÁTU UŠETŘIT MILIARDY A DALŠÍ PŘINĚST	12-13
	PROJEKT ELEKTRONICKÉ SPISOVNY VYŘEŠIL CELNÍ SPRÁVĚ ČR PROBLÉM S BEZPEČNÝM, DLOUHODOBÝM A DŮVĚRYHODNÝM ULOŽENÍM ELEKTRONICKÝCH DOKUMENTŮ	14-15
	ROZJEZD PROJEKTU ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ	16-20
	PŘÍSTUPNOST PODRUHÉ - A CO SE STANE, KDYŽ...?	26-27
	MAGISTRÁT STATUTÁRNÍHO MĚSTA HRADEC KRÁLOVÉ MÁ POD KONTROLOU SVOJE ZDROJE A POSKYTUJE KVALITNĚJŠÍ SLUŽBY OBČANŮM	28-29
	DATA VEŘEJNÁ?	30-31
	projekty EU	MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE NA VYSOČINĚ
konference	14. ROČNÍK KONFERENCE ISSS JE ZA DVEŘMI	34-36
cloud computing	EGON SI BERE KLAUDII ANEB PŘÍBĚH O BUDOUCNOSTI ČESKÉHO E-GOVERNMENTU	38-39
	E-GOVERNMENT 20:10	40-42

V rámci České a Slovenské republiky vydává:

info♦com s.r.o, Krokova 2, 128 00 Praha 2

www.infocom.cz

IČO: 26426331

zapsána u Městského soudu v Praze

pod č. C - 81357

tel.: 241 412 518 - 9**fax:** 241 408 222**e-mail:** egovernment@egovernment.cz**http:** www.egovernment.cz

ISSN 1801-9420

Šéfredaktor: Ing. Michal Jirkovský**Korektorka:** PhDr. Helena Veverková**Asistentka:** Bc. Anna Dubovická**Grafika:** PROPAGANDA, Kafkova 10, Praha 6**Tiskárna:** A. R. GARAMOND, Hlavatého 664, Praha 4**Registrační číslo:** MK ČR E 11364

Reprodukce celku ani jeho částí v jakémkoliv provedení není povolena bez výslovného souhlasu Egovernment - info♦com.

Registrace:Magazín Egovernment je distribuován, na základě registrace, pracovníkům veřejné správy v České republice a na Slovensku **ZDARMA**.Ostatní čtenáři, kteří nejsou pracovníky veřejné správy zaplatí cenu **100 Kč (130 Sk)/výtisk, tj. 400 Kč (520 Sk) ročně**.S registrací získáte, kromě pravidelného zasílání magazínu, i informace o dalších projektech, které realizuje společnost **info♦com s.r.o.**

Datové schránky – skutečnost versus mýty a pověsti

9 nejčastějších mýtů okolo datových schránek

Informační systém datových schránek funguje v ostrém provozu více než půl druhého roku. Nesplnily se katastrofické předpovědi některých, kteří předpovídali málem krach veřejné správy, znehynění úřadů či jiné fatální následky. Naopak, k 6. 3. 2011 bylo systémem přeneseno přes 36 milionů zpráv, což mimochodem znamená, že od 1. dubna t. r. platí stát za přenesenou datovou zprávu o 2 koruny méně. Na druhou stranu je třeba konstatovat, že ohledně praktického použití komunikace přes datové schránky přetrvává řada mýtů a polopravd. Ty bohužel vedou k mnoha zbytečným a neodůvodněným překážkám v elektronické komunikaci, na které si pak uživatelé oprávněně stěžují. Probereme nejčastější omyly.

Mýtus č. 1

Do datové schránky se nedostanu z počítače v internetové kavárně

Nutnost instalace doplňku 602XML Filler, který doplňuje funkce internetového prohlížeče, byla pravděpodobně nejčastější výtkou, která systém od začátku provázela. Uživatelé si zejména stěžovali na to, že pokud budou pobývat v zahraničí, prakticky ztratí možnost se k doručené datové zprávě dostat, neboť zde 602XML Filler nebude instalován. To už pár měsíců neplatí. V přístupovém portálu datových schránek přibyla funkce Náhled datové zprávy, ke které žádný doplněk není potřeba. Systém sice v tomto módu nedokáže důkladně zkontrolovat elektronický podpis nebo časové razítko, popřípadě zprávu odeslat ke konverzi nebo ji komfortně vytisknout (protože právě to jsou mj. funkce 602XML Filleru), nicméně uživatel má možnost se s obsahem zprávy seznámit, a to včetně přílohy, kterou si může i stáhnout.

Mýtus č. 2

Každé tři měsíce si musím změnit heslo

Povinná změna hesla v určitém časovém intervalu, poměrně standardní bezpečnostní opatření, které by každý měl dodržovat při práci se všemi aplikacemi, které jsou určitým způsobem důvěrné. Jedná se také o zcela běžnou součást bezpečnostní politiky organizací a řada z nás je musí běžně dodržovat. Přesto si na tuto povinnost řada uživatelů stěžovala. I tato povinnost byla již zrušena. Nebo přesněji – každý má dnes možnost si o úrovni zabezpečení rozhodnout sám a v nastavení datové schránky povinnou změnu hesla vypnout.

Mýtus č. 3

Pokud si zprávu uložím na disk, nedokážu ověřit její pravost

Dá se říci, že teprve zavedení datových schránek a autorizované konverze dokumentů a z toho vyplývající masivní rozšíření elektronické komunikace vedlo k vážnější diskusi o způsobech implementace bezpečnostních technologií a o jejich praktickém významu. Informační systém datových schránek má však být také nástrojem jednoduchým a srozumitelným. Proto v něm byla spuštěna zcela nová funkce ověřování datových zpráv, pomocí níž každý uživatel dokáže i po letech jednoduše a rychle zjistit, zda konkrétní datová zpráva skutečně prošla systémem, a je tudíž pravá. Systém využívá mj. speciální otisk-hash datové zprávy, který je v systému ukládán, a není tedy závislý jen na elektronickém podpisu nebo značce. Podstatné je říci, že funkci může využít každý – nejen odesílatel nebo adresát zprávy. Mimo jiné tím zcela odpadá argument, proč nepřijmout datovou zprávu jako podklad k jednání – o tom ale více v mýtu č. 8.

Mýtus č. 4

Datové schránky nemají ani tolik komfortu, co e-mail

I to se změnilo. Vyhledávání příjemců je v datových schránkách možné podle několika kritérií, nejpoužívanější však asi je (alespoň pro soukromníky a firmy) název, tedy jméno adresáta. Oficiální názvy úřadů se však bohužel často ne úplně shodují s těmi, které běžně používáme. Proto si zejména po spuštění datových schránek na fungování vyhledávání dost lidí stěžovalo. Do dnešního dne však tato funkce doznala značného vylepšení. V zásadě stačí napsat kteroukoliv část názvu – třeba „pro Prahu 5“ a systém vyhledá jak Finanční úřad pro Prahu 5, tak i Obvodní soud a Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 5. K dispozici je nyní adresář, který si pamatuje poslední použité adresy a další lze do něj i přidávat. Nyní je rovněž možné uložené datové zprávy filtrovat podle několika kritérií, je možné si zobrazit například zprávy pouze od jednoho odesílatele nebo dodané v určitém časovém intervalu.

Mýtus č. 5

Z datové zprávy nepoznám, která osoba ji odeslala

Z datové zprávy lze nade vši pochybnost poznat, který subjekt ji odeslal. Můžeme se také spolehnout, že tak učinila osoba, která k tomu má příslušné oprávnění – například u právníc-

ké osoby buď člen statutárního orgánu, nebo někdo, kdo k tomu má příslušné oprávnění. To je pro fungování zaručené elektronické komunikace nezbytné a tak to přímo ukládá zákon. V některých případech to však nestačí. Přesněji řečeno, nestačí, pokud se chceme vyhnout tomu, aby přiložený dokument musel být ještě elektronicky podepsán. Pokud totiž zákon stanoví, že daný úkon může učinit například pouze statutární orgán, jednatel a podobně, příslušný úředník se z datové zprávy nedozví, zda ji opravdu odeslal on, nebo někdo jím pověřený k odesílání. A to bývá často problém. Proto datové schránky přišly před časem s velmi důležitou novinkou, a sice s možností, aby na obálce odeslané datové zprávy bylo přímo uvedeno jméno odesílatele. Není to automatické, s ohledem na ochranu osobních údajů (někdo si to přát nemusí), je třeba tuto možnost zaškrtnout.

Mýtus č. 6

ISDS chybně uvádí datum doručení u orgánů veřejné moci

Kdo se zajímá o datové schránky dlouhodobě, ví, že v případě doručování úředních písemností účastníkům správních řízení platí tzv. 10denní fikce doručení, zatímco pokud občan zasílá něco úřadu, je zpráva doručena okamžikem dodání. Věc je ovšem o něco komplikovanější, protože úřady samy někdy vystupují jako účastníci správních řízení – například, pokud obec sama žádá o stavební povolení. V tom případě je však třeba zachovat rovnost účastníků a i na datovou zprávu, doručovanou v našem příkladě stavebním úřadem obci, která žádá o povolení, je třeba uplatnit obecná pravidla doručování, tzn. zpráva je doručena, až když někdo přistoupí do datové schránky, popřípadě po 10ti dnech od dodání nastává fikce. Vše zní docela složitě, ale je to úplně stejné, jak funguje léta listinné doručování. Problém je v tom, že správce ani provozovatel nečtou datové zprávy, a tudíž ani nedokážou posoudit, v jaké věci kdo komu píše. Proto doručeníka dnes uvádí všechny podstatné události a rovněž byl upraven vysvětlující text, popisující jednotlivé události v tom smyslu, že upozorňuje na výjimky a nechává na odesílateli zprávy, aby posoudil, kdy nastal den doručení – nikdo jiný totiž ani nemůže.

Mýtus č. 7

Přes datové schránky nemohu odesílat nové formáty Office

Na konci roku 2010 byla novelizována vyhláška č. 194/2009 Sb., která stanoví podrobnosti užívání a provozování informačního systému datových schránek, včetně přípustných datových formátů. Datovou schránkou tedy lze nyní posílat i nové formá-

ty Office (docx, xlsx, pptx) a některé další typy souborů, které si uživatelé vyžádali. Konkrétně jde o grafické soubory AutoCADu (dwg), ESRI Shapefile (shp, dbf, shx, prj, qix, sbn, sbx), Bentley MicroStation Format verze V7 a V8 (dgn) a Geography Markup Language Document (gml, gfs, xsd) a formát pro elektronickou výměnu obchodních dokumentů podle mezinárodního standardu EDIFACT (standardy ODETE a EANCOM).

Mýtus č. 8

Všechno musím konvertovat

Toto je jeden z nejstrašnějších, neškodlivějších a nejhorších mýtů, který doslova popírá smysl garantované elektronické komunikace. Bohužel, na jeho šíření mají zhusta podíl sami úředníci – snad z neznalosti, snad z tvrdošíjného trvání na zavedených postupech. Jen si představte situaci: datovou schránkou Vám z jednoho úřadu přijde potvrzení, které potřebujete pro jiný úřad. Vezmete toto potvrzení i s celou datovou zprávou, která garantuje jeho pravost, integritu, je z ní poznat kdo a kdy Vám informaci zaslal, je snadno ověřitelná (viz mýtus č.3) a přepošlete ho jinému úřadu. A přijde Vám odpověď, že takto tedy ne a ať si to pěkně zkonvertujete a donesete na papíru. To je naprosto nesmyslný postup, který nemá nejmenší oporu v zákoně; naopak, přímo mu odporuje. Bohužel, Ministerstvo vnitra nemá žádnou pravomoc tyto úřady sankcionovat. Pokud se o podobném problému dozví, má jedinou možnost, a to pokusit se věc danému úřadu vysvětlit.

Mýtus č. 9

Jestliže je dokument konvertovaný, pak je určitě pravý

Autorizovaná konverze dokumentů je obdobou tzv. vidimace, to jest ověřování shody kopie s listinou, jen v režimu papírová listina – počítačový soubor či naopak. Je třeba zdůraznit, že ani při jedné z uvedených úředních činností se nezkoumá pravost originálu. Ověřující úředník není soudní znalec a nedokáže poznat, jestli kulaté razítko na listině je pravé nebo falzifikát. Nejistí ani, jestli úředník, podepsaný pod originálem skutečně existuje, nebo zda byl oprávněn dokument podepsat. Úplně stejně je tomu i s autorizovanou konverzí dokumentů, opět je procesem pravdivého a věrného převedení dat na papír či naopak. Toto je třeba mít na paměti, protože v případě pochybností o pravosti originálu existuje řada způsobů, jak si jeho pravost ověřit.

Petr Stiegler

konzultant MV ČR pro datové schránky,
bývalý ředitel sekce e-governmentu České pošty
a jeden ze spoluvůdců systému datových schránek

Digitální archivace u sousedů (aneb Proč znova vymýšlet kolo...)

V předminulém čísle jsem psal, že v naší republice finišují přípravné práce na zřízení Národního digitálního archivu, a přinesl jsem čtenářům informaci, jak danou problematiku řeší Národní archiv Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku za pomoci bezpečného úložiště „SDB“ (Safety Deposit Box), vyvinutého firmou Tessella ve spolupráci s Národním archivem UK.

Abychom se mohli seznámit s úspěšnou implementací tohoto jedinečného systému, nemusíme chodit ani tak daleko. Tento systém byl totiž pro svoji jedinečnost a úspěšnost vybrán i u našich přímých sousedů, v rakouském státním archivu.

V roce 2002 byly v Rakouské spolkové republice zahájeny práce na nasazení jednotného elektronického spisu pro všechna spolková ministerstva. Tento projekt byl úspěšně dokončen v roce 2004. V rámci tohoto projektu byl ve všech ústředních ministerstvech plošně nahrazen původní spis vedený v papírové podobě spisem vedeným v podobě elektronické. Tento elektronický spis umožňuje plně automatizované provádění administrativních procesů a bezproblémovou komunikaci mezi úřady navzájem. Přináší nejen výrazné zefektivnění úředních procesů, ale i nemalé zvýšení transparentnosti rakouských úřadů.

Rakouská spolková správa si byla vědoma neodkladné nutnosti řešit i problematiku uchování takto vzniklých elektronických spisů. Prvním krokem spolkové správy k digitální archivaci bylo zřízení pracovní skupiny „Digitální archivace“ a vytvoření koncepce digitální archivace ve spolkové správě. Bylo nutné vytvořit zvláštní organizační a procesní postupy nejen pro původce digitálních dokumentů, ale i pro archivy. Dále bylo nutné předem definovat pravidla přejímání, hodnocení i klasifikace elektronických spisů.

V roce 2008 byla v rakouském státním archivu zřízena skupina „Preservation Group“ pod vedením náměstka generálního ředitele a ředitele Archivu republiky, dvorního rady Dr. Manfreda Finka. Úkolem této pracovní skupiny je zajistit dlouhodobou čitelnost dokumentů v digitální podobě, jejich následnou dohledatelnost a využitelnost. Dlouhodobé uchování a zabezpečení dokumentů v digitální podobě je hlavním úkolem digitálního archivu, na jehož realizaci se tato pracovní skupina podílí. Rakouský státní archiv prostřednictvím digitálního archivu zajišťuje přejímání, posouzení, zpřístupnění, uchování, dlouhodobé využívání a reprodukovatelnost dat a jiných elektronických záznamů spolkové správy.

Rakouské spolkové kancléřství vybralo na jaře roku 2010 pro digitální archivaci a dlouhodobé uchování v rakouském veřejném sektoru řešení společnosti Tessella „SDB“, které je zde implementováno ve spolupráci se společností Siemens IT Solutions and Services.

Rakouské spolkové kancléřství financuje poskytování centrální platformy a generální licence, což umožňuje všem rakouským veřejnoprávním subjektům levněji využívat technologie pro zálohování a archivaci dokumentů uložených v digitální podobě. Počítá se s tím, že jako první využije tento systém rakouský státní archiv.

Siemens si pro implementaci vybral nejnovější verzi produktu společnosti Tessella, kterou je „Tessella Safety Deposit Box“ verze 4 (SDB4), ta je mimo jiné provozována v následujících devíti vlajkových lodích světových paměťových institucí, a to v Národním archivu UK, švýcarském federálním archivu, Národním archivu Malaysie, nizozemském národním archivu, rottedarmském regionálním archivu, v Britské národní knihovně, v estonském národním archivu a ve finském národním archivu. Výhodou digitálního archivu založeného na systému SDB je nejen robustnost SDB a rozsáhlé mnohaleté zkušenosti společnosti Tessella, která tento systém vyvinula ve spolupráci s Národním archivem UK, ale i možnost jeho nasazení u takových gigantů, jakými jsou například národní archivy jednotlivých států, ale i možnost jeho využití v relativně malých úložištích, jakými jsou například garantovaná úložiště elektronických spisoven v rámci různých technologických center.

Generální ředitel rakouského státního archivu Lorenz Mikoletzky se vyjádřil, že Siemens má mnoho zkušeností při realizaci projektů pro orgány veřejné moci, a proto je spolehlivým partnerem pro vytvoření rakouského elektronického archivu.

Při přejímání dokumentů a jiných záznamů spolkové správy, určených k archivaci, ať již v digitální nebo analogové podobě, prověřuje rakouský státní archiv jejich trvalou hodnotu. Spisy, úřední knihy a registraturní pomůcky, resp. obsah a metadata dokumentů v digitální podobě, představují jednotný celek a jako celek se předávají do archivu. Trvale se archivují i metadata elektronických spisů, jejichž obsah nemá trvalou hodnotu a do archivu se nepřejímají. Tímto způsobem rakouský státní archiv zajišťuje transparentnost a průkaznost spolkové správy.

Digitální archiv spolkové správy tvoří technické jádro a archivní informační systém. Obě tyto části systému vystupují vůči okolí jako jednotný celek. Jejich data a ostatní elektronické záznamy podléhají stejným bezpečnostně-technickým požadavkům ve vztahu k jejich dlouhodobému ukládání a využívání. Digitální archiv využívá dvě geograficky oddělená úložiště, z čehož jedno se nachází v Data Siemens centru ve Vídni a druhé je umístěno 300 metrů hluboko, v alpském skalním masivu, spolu s centrálním nouzovým systémem rakouské spolkové vlády. Tento bunkr, který je využíván jako „highsecurity“ úložiště dat, se nachází u St. Johann in Pongau.

Rakouští kolegové jsou názoru, že veškeré postupy a procesy v digitálním archivu musejí být prostřednictvím archiváře prokazatelné. Rovněž musí být kdykoli možné vytvoření, zaslání, popřípadě tisk libovolné sestavy dat, jako jsou například statistická vyhodnocení, přejímací sestavy atd. Toto slouží jako dodatečný faktor zabezpečení dokumentů v digitální podobě a současně je tím zajišťována průkaznost činnosti spolkové správy. Jakékoli změny systému se směřují provádět pouze státním archivem nebo pouze s jeho souhlasem.

Rakouská spolková správa klade nesmírný důraz na bezpečné uložení svých dokumentů pro budoucí generace, ostatně jako státní správy všech kulturně vyspělých zemí celého světa. Rakouští kolegové jsou názoru, že základním barometrem vyspělosti národa je jeho vztah ke svému kulturně historickému dědictví. S tímto názorem nelze než souhlasit.

Oskar Macek
odbor archivní a spisové služby
MV ČR

Už máte svou datovou schránku?

Prostřednictvím datových schránek už bylo odesláno více než 30 milionů datových zpráv! To ukazuje, že se lidé a firmy sžívají s fenoménem datových schránek a přicházejí na chuť možností, které tato nová forma komunikace nabízí.

Česká pošta, s.p., jako provozovatel datových schránek spolu se správcem, Ministerstvem vnitra, reaguje na podněty svých zákazníků a neustále systém vylepšuje tak, aby byl pro uživatele jasně srozumitelný, jednoduše ovladatelný a komfortní. Jedině tak může beze zbytku splnit svůj účel. Výsledkem je řada následujících novinek.

Časově neomezená platnost hesla

Novinkou, kterou ocení zejména ti, kteří s datovými schránkami pracují denně, je **nastavení časově neomezené platnosti hesla**. Tato úprava umožňuje deaktivovat povinnou změnu uživatelského hesla, které má v systému platnost 90 dní. Dříve byla při překročení této doby při následujícím přihlášení systémem vynucována změna hesla, což mnohým uživatelům činilo problémy. Nově je zavedena možnost omezenou platnost hesla deaktivovat, resp. nastavit časově neomezenou platnost hesla. Pokud se bude uživatel datové schránky chtít vrátit k původnímu nastavení, lze samozřejmě časově omezenou platnost hesla kdykoliv znovu aktivovat.

Filtrování a třídění nových zpráv

Z námětu uživatelů datových schránek vzešla funkce **filtrování a třídění datových zpráv**. Tato úprava umožňuje uživatelům snadnější nalezení konkrétní datové zprávy v seznamech zpráv, a to tak, že lze filtrovat či třídít datové zprávy zobrazené ve stránkových seznamech doručených a odeslaných datových zpráv. Při vyhledávání stačí uvést hledaný text a určit sloupec, ve kterém má být uvedený výraz vyhledán, a systém obratem vypíše seznam všech datových zpráv, kde se uvedený výraz (celé slovo) ve zvoleném poli nachází. Vyhledávání lze rovněž omezit i na určité časové období, ve kterém byla hledaná datová zpráva přijata či odeslána. Nově lze vytvořit i **adresář nejčastěji používaných datových schránek** a nyní je i automaticky tvořen seznam deseti naposledy použitých „adres“ datových schránek.

Generování hesla

Mezi další nové funkce datových schránek, které je třeba uvést, rozhodně patří **změna generování hesla pro prvotní přístupové údaje**. K této změně jsme se rozhodli rovněž na základě podnětů ze strany uživatelů, protože jak se ukázalo v průběhu fungování systému, mnohým uživatelům činilo nemalé potíže použití speciálních znaků mimo rozsah české klávesnice. Některé znaky používané pro generování hesla byly příliš komplikované a vedly ke zbytečným chybám při jeho zadávání. Díky této změně již neobsahují prvotní hesla generovaná systémem znaky, které nejsou ihned patrné na české klávesnici, což jistě všichni uživatelé ocení.

Nelze také nezmínit možnost **náhledu datové zprávy** a možnost stáhnout přílohy, to vše bez instalace doplňku 602XML Filler.

Praktické využití

Buďme ale konkrétní: jednoznačně pozitivní zkušenost s datovými schránkami potvrzuje například Mojmír Mazaný z Prahy: „Datovou schránku jsem si nechal jako fyzická osoba zřídit už v minulém roce. Líbila se mi myšlenka, že nebudu muset na poštu ani pro doporučené dopisy ani pro zásilky do vlastních rukou. Když chodím odpoledne z práce, bývá u nás na pobočce fronta a času stráveného čekáním na dopis mi bylo líto.“ Mojmír Mazaný připouští, že do datové schránky mu zatím chodí hlavně předvolání městské policie za špatné parkování. Přejme mu co nejméně podobných datových zpráv.

Nedávno ale objevil další půvab datových schránek: „V lednu mne čekala nikterak příjemná povinnost, a to podat daňové přiznání k dani z nemovitosti. Když jsem v televizi viděl reportáž o tom, že se může jednat o časově náročnou a stresující záležitost, začal jsem přemýšlet, jak by se tato věc dala vyřídit jinak.“ Mojmír Mazaný se rozhodl řešit podání daňového přiznání elektronicky. „Vyplnit formulář elektronického daňového přiznání na portálu daňové správy byla otázka deseti minut. Zejména jsem

ocenil, že nemusím zjišťovat žádné koeficienty pro výpočet daně, protože výpočet proběhl po zadání vstupních údajů automaticky. Spokojený jsem byl také s tím, že aplikace upozorní na chyby v daňovém přiznání. To významně snižuje pravděpodobnost, že bude následovat nějaké další dohadování s finančním úřadem.“ Pak už následovalo jen odeslání připraveného formuláře do datové schránky finančního úřadu. „Příslušný finanční úřad jsem velmi snadno vyhledal prostřednictvím své datové schránky, protože měl na svých webových stránkách uvedeno ID své datové schránky pro snazší komunikaci. Zejména jsem ocenil, že vyplnit a poslat daňové přiznání jsem mohl v klidu a doma, v jedenáct hodin večer. Tak dlouho by na mne na žádném úřadě nečekali. V konečném důsledku mě letos podání daňového přiznání stálo minimum času a žádné peníze.“

A co Vy? Také Vás čeká podání daňového přiznání? Nebo potřebujete vyřídit jinou úřední či důležitou soukromou korespondenci? Pořídte si datovou schránku. Ušetříte čas a peníze. Přijďte si zřídit vlastní datovou schránku na kteroukoli pobočku České pošty, kde je dostupná služba Czech POINT.

Úřady a právnické osoby povinně, ostatní dobrovolně

Připomeňme, že datovou schránku mají povinně zřízenu všechny úřady a další veřejné instituce, které označujeme jako orgány veřejné moci, a také všechny právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku. Fyzické osoby si datové schránky zřizují na vlastní žádost. Za předpokladu, že to umožňuje charakter dokumentu, používají orgány veřejné moci tuto formu komunikace jako odesílatel povinně. To znamená, že orgány veřejné moci musí doručovat do datových schránek všem, kteří mají datovou schránku zřízenu, ať už povinně ze zákona nebo na vlastní žádost. Pro firmy a fyzické osoby je naopak použití datových schránek k zaslání dokumentů úřadům dobrovolné.

Mgr. Najah Torbová
Ing. Petr Blažek

Optimalizace výběru daní může státu ušetřit miliardy a další přinést

Optimalizace výběru daní je odvěkým tématem nejen v České republice. Každá daň, ať již přímá nebo nepřímá, s sebou totiž nese určitou administrativní zátěž. Ta je však v současné době někdy až tak vysoká, že konečný „čistý zisk“ státu z některých daní je zanedbatelný. Využití moderních IS/IT nástrojů by přitom státům mohlo na administrativě ušetřit miliardy a další by přineslo efektivnější kontrolou daňových subjektů.

Plak na nižší náklady a modernizaci je obrovský

V současné době je velký tlak na zvyšování efektivity a snižování nákladů na správu daňové administrativy jak na straně státu, tak na straně daňových subjektů. Snižování nákladů, hledání nových zdrojů příjmů, řízení nových regulačních iniciativ, všestranná a lepší spolupráce nejen státních úřadů navzájem, ale také úřadů a firem, které jsou zejména poplatníky daní ze spotřeby, nasazování inovativních obchodních modelů i do prostředí státní správy, udržení sociální stability a v době krize zejména podněcování ekonomické aktivity – to všechno jsou současné cíle státu, v jejichž naplňování hraje právě daňový systém významnou roli, a to nejen coby zdroj příjmů pro stát, ale také coby motivační a regulační nástroj. Navíc tlak na náš stát v této oblasti zvyšuje i „daňová konkurence“ jiných států EU.

Jednodušší daňový systém zvyšuje výběr daní

Neexistuje jeden jediný recept, jak všech těchto cílů dosáhnout. Zefektivňovat je třeba na všech frontách. Základem efektivního daňového systému je jeho jednoduchost. V tomto smyslu je velkým zjednodušením už třeba sjednocení sazby daně z příjmu oproti její dřívější progresi. Hodně pomáhá také redukce nejrůznějších výjimek a odečitatelných položek, které často vedou k obcházení daňové povinnosti. Vlády se tak snaží s těmito někdy i neúmyslnými úniky bojovat a prvním nástrojem, který se jí nabízí, je právě zjednodušování jak konstrukce daňového systému, tak výběru daní. Samotné zjednodušení daňového systému je však jen jedním krokem, který umožní daňovým subjektům snazší výpočet jejich daňové povinnosti. Dalším krokem jsou pak individuální daňové účty, které již zavedla i Česká

republika. Systém, který dodala společnost IBM, umožňuje daňovým subjektům si velice jednoduše prostřednictvím daňového portálu Ministerstva financí zobrazit například osobní daňový kalendář, který je informuje o tom, kdy mají odvést jakou zálohu na daň nebo daň. Navíc jsou zde k dispozici také informace o termínech odevzdání jednotlivých daňových přiznání a daňové subjekty mají na portálu přístup k přehledu písemností, které k jejich účtu správce daně eviduje, včetně přístupu ke všem registračním údajům, které nejsou ve veřejných rejstřících přístupné, jako jsou například čísla bankovních účtů registrovaných u správce daně. Daňový subjekt tak má k dispozici maximum informací k tomu, aby byl schopen co nejdříve, řádně a včas odvést příslušné daně a zálohy.

Jeden stát = jeden daňový účet

Spoléhat se však jen na disciplínu daňových subjektů rozhodně nelze. Důležitá je i kontrola. Kupříkladu ve Spojeném království, které dlouhodobě stojí v čele žebříčků zemí s nejtransparentnějším daňovým systémem, se předpokládá, že stát jen v roce 2008 přišel kvůli zneužití finančních prostředků či vyhnutí se daňových subjektů odvodu daní či jiných plateb zhruba o 40 miliard liber, což představuje přibližně jeden roční rozpočet České republiky. Druhým, významnějším krokem na cestě za efektivním výběrem daní, je proto zjednodušení daňové administrativy na straně státu, a tudíž i efektivnější kontrola. V této oblasti mají státy zatím největší rezervy. V dnešní době pokročilých informačních systémů a business intelligence nástrojů je to přitom obrovská škoda. Vláda totiž v současné době nemá k dispozici například efektivní nástroj, který by jí pomohl napří-

klad analyzovat elasticitu u spotřebních daní, kde se nyní spekuluje o tom, že nárůst spotřební daně u nafty v roce 2010 ve skutečnosti vedl k poklesu celkové výše vybraných prostředků. Nemá ani efektivní nástroj pro výměnu dat mezi finančními úřady, který by automaticky odhalil daňové úniky způsobené paděláním dokladů a neodváděním DPH. Přitom sám stát si v obou případech situaci dobrovolně komplikuje. Pro odvádění různých daní má totiž různé bankovní účty, termíny pro odvody i způsob stanovování výše a četnosti záloh, čímž se celý systém značně znepráhledňuje. Liší se navíc nejen účty pro jednotlivé druhy daní, ale také účty pro daně odváděné plátcem za poplatníka a pro daně odváděné plátcem poplatníkem.

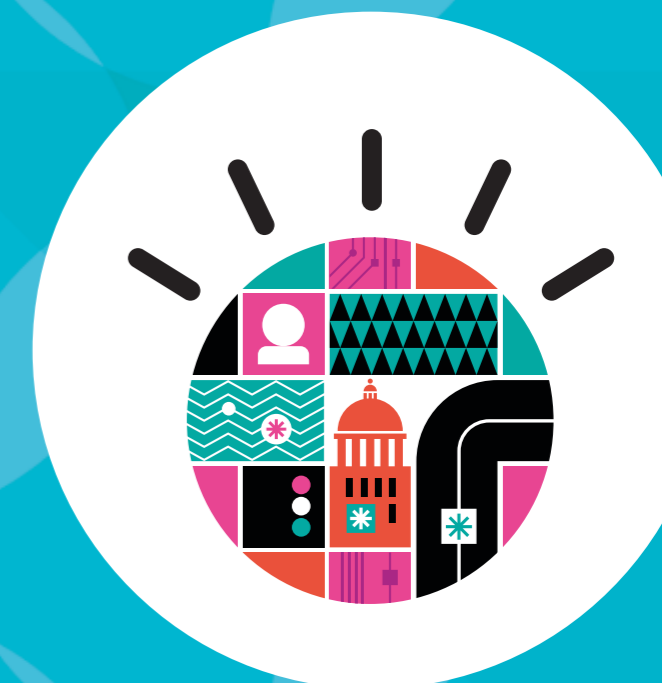
Využití moderních IS/IT nástrojů může přinést přesnější cílení daní

Na tyto nedostatky, které ve skutečnosti přijdou stát na desítky miliard korun ročně, upozorňuje také iniciativa společnosti IBM Smarter Governments, jež se dlouhodobě zabývá otázkami efektivního fungování státu. Ta zjednodušeně řečeno říká, že stát by měl fungovat podobně jako firma a snažit se vybírat poplatky centrálně na jednom místě s jasnou identifikací poplatníka, ke kterému se odvedená částka vztahuje. Ostatně když platíte třeba svůj účet za mobilní telefon, také posíláte v jedné platbě a na jeden účet mobilního operátora peníze za volání, SMS i data. Jednotné místo pro výběr daní je pak základním stavebním kamenem pro všechny navazující procesy, které jsou v komerční sféře již standardizované a dávno ověřené. Lze pak využít tytéž účetní standardy a postupy, je možné dát na jednu pomyslnou hromádku všechny příjmy a výdaje, je výrazně jednodušší predikovat příjmy a navázat na ně také plánování výdajů. Je možné snadno vytvořit adresné daně, které občané podle mnohých průzkumů vnímají lépe, protože si mohou ověřit výsledek toho, co za ně dostanou. A hlavně je možné efektivně kontrolovat daňové odvody a využít stejné procesy pro zasilání automatizovaných upomínek a opatření proti neplatičům, jaké již využívají komerční subjekty. Navíc myšlenka nasazení již existujících a v komerčním sektoru léta odzkoušených IS/IT nástrojů vytváří základní před-

klad pro jejich rychlou a úspěšnou implementaci i pro rychlou návratnost investice do těchto systémů. V komerční sféře se tyto nástroje firmám také vždy bohatě zaplatí a není jediný důvod, aby se tak nestalo i v případě státu, který by díky nim dokázal daně efektivněji vybírat, efektivněji kontrolovat a efektivněji využít, nemluvě pak o zcela nových možnostech například v konstrukci daní a časovém sladění jejich výběru. V době všeobecné krize veřejných rozpočtů je přitom nejvyšší čas, aby se i stát začal chovat jako racionálně uvažující ekonomický subjekt a své finance mohl spravovat co možná nejefektivněji.

ibm.com/cz/government

Jakub Holub
Global Business Services
IBM Česká republika

Projekt elektronické spisovny vyřešil Celní správě ČR problém s bezpečným, dlouhodobým a důvěryhodným uložením elektronických dokumentů

Realizace projektu elektronické spisovny splnila veškeré požadavky, které Celní správa ČR před její implementací měla a potřebovala vyřešit. Kromě dlouhodobého a důvěryhodného uložení, vyhledávání a předkládání elektronických dokumentů (spisů) se jednalo rovněž o provádění skartačních řízení a v neposlední řadě také o vyšší efektivitu úřadu.

Elektronická spisovna je nyní integrální součástí informačního systému Celní správy ČR jako jeden z jeho modulů. Její implementace navíc umožňuje další rozvoj spisové služby a agendových informačních systémů celní správy ČR. Bezpečné a dlouhodobé uložení elektronických dokumentů s sebou přináší dále i úspory oproti nákladům, které by byly nutné pro vytištění, autorizovanou konverzi a uchování dokumentů v papírové podobě.

Legislativní požadavky splněny s předstihem

Řešení elektronické spisovny v Celní správě ČR z dílny společnosti ICZ a.s. reaguje s předstihem na požadavky zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě. Zajišťuje důvěryhodné uložení elektronických dokumentů podle tohoto zákona, Národního standardu pro ERMS a podle úrovně technického řešení problematiky obvyklého v EU. Její implementace umožnila dokončení elektronizace procesů v oblasti správy dokumentů v rámci Celní správy ČR, což bylo podmínkou pro dosažení její vyšší efektivitu.

Jedná se přitom o jedno z prvních řešení tohoto typu, které reaguje na požadavek výše uvedené legislativy. Získané zkušenosti mohou být využity nejen v rámci resortních organizací Ministerstva financí ČR, které v oblasti celního a daňového řízení generují ročně více než 20 milionů elektronických dokumentů, ale i v dalších orgánech veřejné moci. Ty budou muset ze zákona vyřešit požadavek na bezpečné uložení elektronických dokumentů nejpozději do 1. července 2012 podobně, jako v uplynulém roce řešily připojení na informační systém datových schránek.

Automatizace činností jednoznačnou výhodou

Elektronická spisovna v Celní správě ČR nově automatizuje řadu činností souvisejících s uchováním a vyhledáváním elek-

tronických dokumentů. Ty byly doposud prováděny manuálně s vysokou pracností, případně nebyly prováděny vůbec a představovaly tak značné riziko ztráty dokumentů.

Listinné i elektronické dokumenty a spisy jsou nyní důvěryhodně uloženy po celou dobu trvání skartačních, respektive archivačních lhůt, což reprezentuje u některých typů dokumentů i desítky let. Po ukončení skartační lhůty budou dokumenty zařazeny do skartačního procesu. Dokumenty určené k archivaci budou automaticky předávány do Národního digitálního archivu.

DESA – univerzální řešení elektronické spisovny a archivu pro státní správu i samosprávu

Problematikou elektronických dokumentů a jejich bezpečného uložení se společnost ICZ a.s. dlouhodobě zabývá. Její nový produkt DESA, použitý pro implementaci elektronické spisovny, byl vytvořen na základě mezinárodně uznávaných standardů pro prostředí e-Governmentu a standardů pro spisovou službu České republiky. Jde o univerzální řešení použitelné pro orgány státní správy, kraje i obce bez ohledu na to, jaké používají spisové služby či agendové informační systémy (ERMS a DMS systémy). Důvodem vzniku tohoto řešení však nebyla jen legislativa, ale i budoucí praktická potřeba, která jde ruku v ruce s rozvojem elektronizace veřejné správy. DESA řeší slabá místa celého systému správy těchto dokumentů, tedy jejich dlouhodobé důvěryhodné uchování, zejména u orgánů veřejné moci, jejichž dokumenty mohou být použity i v právních sporech mnoho let po jejich vytvoření. Ztráta důvěryhodnosti těchto dokumentů by znamenala značné negativní dopady do státního rozpočtu a důvěryhodnosti organizace jako celku.

Jak funguje DESA

Dokumenty a spisy se do DESA ukládají primárně po jejich uzavření, přičemž jejich životnost je určena jednotným spisovým plánem. Po uplynutí skartační lhůty dojde ke skartaci dokumentů nebo jsou jako vybrané archiválie předány do Národního digitálního archivu.

Přístup k uloženým dokumentům v elektronické spisovně mají uživatelé prostřednictvím uživatelského rozhraní spisovny nebo prostřednictvím spisové služby/agendových systémů, které jsou schopny vyžádat si potřebný dokument ze spisovny přes komunikační rozhraní.

Ve spisovně je řešena evidence a příjem dokumentů, evidence zápisů, strukturované členění do ukládacích jednotek, tvorba tiskových sestav založených nad ukládacími jednotkami potřebnými pro schvalování skartačních návrhů a skartační řízení. Tedy věci známé z klasických spisoven pro listinné dokumenty a spisy, které lze v DESA, i včetně hybridních podob, rovněž spravovat.

Základní funkce systému DESA

- Příjem dokumentů ze systémů spisových služeb a agendových aplikací prostřednictvím definovaného API
- Vstupní kontrola proti škodlivému obsahu, kontrola formátu metadat a validace číselníkových hodnot (spisový znak, skartační režim)
- Vytvoření a bezpečné uložení dokumentů ve formě archivních balíčků AIP do archivního úložiště
- Zajištění prokázání věrohodnosti původu podle zákona, neporušitelnosti a neměnnosti dokumentu po celou dobu uložení
- Periodická kontrola integrity uložených balíčků a ukládání transakčních logů
- Garance čitelnosti uložených informací v budoucnosti
- Vyhledání dokumentů podle metadat podporovaných aplikací (zejména typ dokumentu, identifikátor dokumentu a datum vzniku) a výdej obsahu dokumentu (souboru) uživateli
- Vyřazování dokumentů podle skartačního plánu v definovaném skartačním řízení
- Předcházení problémům vzniklým generačními změnami HW a SW

Administrační a bezpečnostní funkce systému DESA

- Správa uživatelů a napojení na systém Identity Management
- Správa rolí

- Správa číselníků s možností importu v předdefinovaném XML formátu. Zejména se jedná o spisový plán (spisové znaky) a skartační režimy

Garantované normy a standardy

- Architektura DESA odpovídá standardu OAIS - norma ISO 14721:2003
- Soulad se zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, jak vyplývá z pozdějších změn
- Soulad se zákonem č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů
- Soulad s vyhláškou č. 191/2009 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby
- Plnění mezinárodního standardu pro správu záznamů - ISO 15489 (Records Management)
- Plnění národního standardu pro elektronické systémy spisové služby (NSESS)

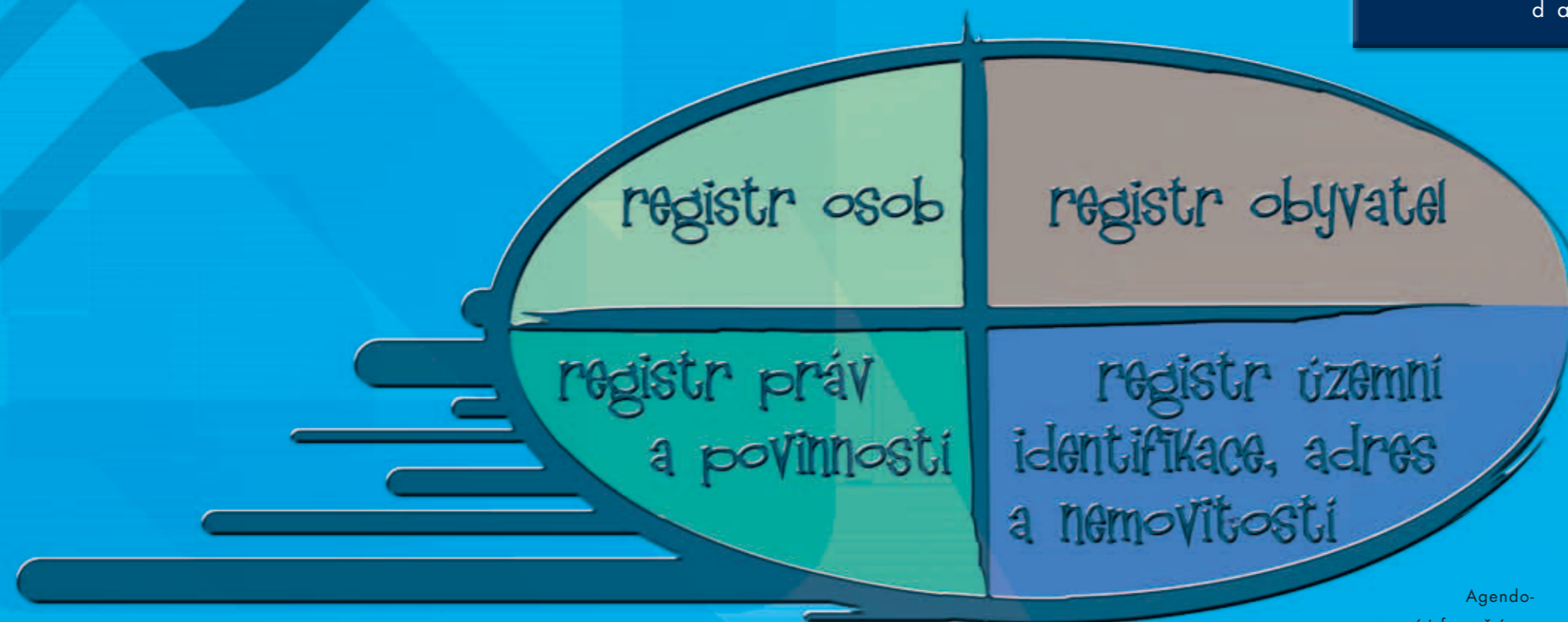
Přínos i pro podnikatele a občany

Cílová skupina uživatelů elektronické spisovny a archivu DESA v Celní správě ČR nejsou jen samotní zaměstnanci celní správy, kteří se rovněž na návrhu a implementaci řešení podíleli, ale její přínosy ocení i podnikatelské subjekty a občané, pro něž je nyní možné rychle vyhledat jimi požadované dokumenty, umožnit jim nahlédnout do spisu a případně pořídit ověřené opisy. Vše samozřejmě v rámci striktně vymezených přístupových práv daných vnitřními akty řízení a pouze prostřednictvím zaměstnanců celní správy.

Ve veřejné správě stále panuje nedůvěra v uchovatelnost elektronických dokumentů, jejich čitelnost a hodnověrnost. Cílem řešení DESA je tuto nedůvěru odstranit. V opačném případě hrozí, že nadále budou elektronické dokumenty redundantně konvertovány do listinné podoby, což snižuje efektivitu a přináší zvýšené náklady na správu a uchování dokumentů.

Ing. Roman Zemánek
ICZ a. s.
e-mail: marketing@i.cz
www.i.cz

Rozjezd projektu základních registrů

V době publikace tohoto článku se nacházíme cca 15 měsíců před plánovaným zahájením provozu základních registrů tak, jak předpokládá zákon č. 111/2009 Sb. Proto bych rád připoměl hlavní principy základních registrů, jejich dopad na procesy a informační systémy ve veřejné správě a plánovaný postup jejich zprovoznění tak, jak je uvádí návrh vládního nařízení, který je v současné době předkládán a který provádí zákon č. 111/2009 Sb. Laskavému čtenáři se omlouvám za formální jazyk, kterým je tento článek psán. V zájmu zachování maximální přesnosti jsou v textu použity části důvodových zpráv i samotných textů zákona a vládního nařízení.

Zákonem č. 111/2009 Sb., o základních registrech byla do právního řádu ČR zakotvena právní úprava základních registrů, jakožto unikátních zdrojů nejčastěji využívaných údajů při výkonu veřejné správy (referenční údaje). Na základě současných požadavků jsou vytvářeny čtyři základní registry, jejichž referenční údaje budou využívány jako jedinečné a nejdůležitější datové zdroje pro orgány veřejné moci. V praxi již tedy nebudou orgány veřejné moci zjišťovat hodnoty referenčních údajů pro své potřeby z různých zdrojů, ale pouze z těchto základních registrů. Tento nový přístup zajistí kvalitní údaje, bude je efektivně využívat pro výkon veřejné správy a zároveň zbaví adresáty veřejné správy, občany, povinnosti údaje opakovaně dokládat. Údaj bude sdělen pouze jednou a následně bude promítnut do základního registru a jeho prostřednic-

tvím do dalších informačních systémů veřejné správy, resp. tzv. agendových informačních systémů.

Vybudování základních registrů je rovněž jednou z klíčových programových priorit současné vlády, zakotvenou jak v koaliční smlouvě, tak i v programovém prohlášení vlády.

Hlavními principy systému základních registrů jsou:

- sdílení referenčních údajů orgány veřejné moci - orgány veřejné moci nebudou získávat údaje pro své potřeby z různých zdrojů, ale pouze ze základních registrů, odkud budou přebírány do dalších informačních systémů veřejné správy;
- závazné využívání referenčních údajů orgány veřejné moci.

Agendové informační systémy veřejné správy budou přebírat referenční údaje ze systému základních registrů, čímž se zajistí jejich konzistentnost tak, aby nedocházelo k zapisování hodnotově odlišných nebo nepřesných údajů do různých evidencí (např. jinak znějících nebo dokonce neexistujících adres sídel právnických osob) různými orgány.

Popis systému ZR

Systém základních registrů je koncipován tak, že budou existovat čtyři základní registry a informační systém základních registrů, který bude zajišťovat rozhraní nad těmito informačními systémy. Údaje obsažené v těchto základních registrech jsou získávány z agendových informačních systémů, z nichž jsou editoři oprávněni, podle zákonů upravujících vedení příslušného základního registru, zapisovat údaje do základního registru. V registru pak budou uchovávány pouze aktuální údaje (v definovaném rozsahu, takže např. je možné, aby rodné příjmení bylo v registru obyvatel uchováno stále, a to i v případě následných změn příjmení, stejně jako je nezbytné zachovat v základních registrech údaje o úmrtí fyzické osoby, zániku právnické osoby, zániku budovy) a všechny údaje zůstanou i nadále v jednotlivých agendových informačních systémech (z obsahu agendových informačních systémů musí být možné rekonstruovat obsah základních registrů). Agendové informační systémy umožňující zápis do základního registru musí být uzpůsobeny rozhraní informačního systému základních registrů, který zprostředkovává

vá veškerou komunikaci s registry a provádí vyhodnocení oprávnění přístupu k obsahu základních registrů. Při změně údajů zůstane v základním registru pouze nový údaj, zatímco v agendovém informačním systému zůstane zachována celá historie. Protože v praxi jsou nejvíce využívány aktuální údaje, tak v případě, že osoba nebo orgán veřejné moci bude mít zájem o údaj, který v základním registru již není, požádá o jeho získání orgán veřejné moci, který vykonává danou agendu, a to buď přímo nebo prostřednictvím systému základních registrů.

K údajům v základních registrech mají přístup pouze orgány veřejné moci. Pokud má fyzická nebo právnická osoba zájem o informaci, která je o ní v registrech vedena, může o ni požádat na kontaktních místech veřejné správy. V případě, že dojde ke změně referenčních údajů, dostane osoba, které se údaje týkají, jejich výpis zdarma, má-li zřízeno a zpřístupněno datovou schránku.

Bezpečnost osobních údajů je v základních registrech založena na zdrojovém identifikátoru fyzické osoby (ZIFO) a agendových identifikátorech fyzických osob (AIFO), které jsou je neveřejné. ZIFO generuje Úřad pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) a je veden pouze v evidenci zdrojových identifikátorů fyzických osob. Orgány veřejné moci budou mít pro identifikaci fyzické osoby v rámci své agendy přidělen AIFO.

AIFO je odvozen z kódu agendy a ze ZIFO, přičemž z AIFO nelze zpětně odvodit ZIFO. Přidělování AIFO je v kompetenci ÚOOÚ a každé fyzické osobě generuje ÚOOÚ jedinečný AIFO, který bude sloužit pro zajištění realizace vazeb mezi jednotlivými agendami prostřednictvím informačního systému základních registrů. Evidence zdrojových identifikátorů fyzických osob bude umožňovat převod AIFO pro jednu agendu na AIFO jiné agendy, pokud je k tomu uživatel v dané roli oprávněn. Pouze ÚOOÚ bude mít k dispozici funkci a další údaje, které umožní převod AIFO na ZIFO, aby následně mohl z odpovídajícího ZIFO odvodit AIFO další agendy. Každá fyzická osoba bude tak vedena v agendách pod jiným jedinečným a bezvýznamovým identifikátorem AIFO, čímž se zabrání možnému zneužití osobních údajů mezi jednotlivými agendami. Tímto se však nevylučuje, aby si příslušná agenda vedla údaje pod svými interními identifikátory (např. číslo řidičského průkazu, rodné číslo), AIFO bude sloužit ke komunikaci s využitím základních registrů.

Přidělování rodného čísla nebude na základě přijetí tohoto právního předpisu ukončeno.

Hlavní povinnosti vyplývající ze zákona o základních registrech

Referenční údaje jsou svým obsahem velmi specifické, takže rozsah jejich vedení v základních registrech musí stanovit zákon, který upraví vedení konkrétního základního registru, a to včetně vymezení konkrétních referenčních údajů vedených v konkrétním základním registru. U každého referenčního údaje bude v základním registru vedena minimálně informace o tom, kdo je editorem tohoto údaje v základním registru, údaj o datu a času poslední změny referenčního údaje a údaj o tom, zda je daný referenční údaj přesný. Každý referenční údaj může být veden pouze v jednom základním registru. Kromě referenčních údajů budou v základních registrech vedeny i další údaje, které za referenční nejsou považovány. Budou to referenční vazby, což jsou kódy nebo identifikátory, díky nimž jsou údaje v základních registrech provázány (např. se bude jednat o kód adresního místa při odkazování na údaj o adrese do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí nebo o agendový identifikátor fyzické osoby při odkazování na údaj o fyzické osobě do základního registru obyvatel). Dále budou v základních registrech identifikátory fyzických osob (nikoliv jako odkazy, tj. jedná se o agendový identifikátor fyzické osoby vedený v základním registru obyvatel, vzhledem ke své povaze není tento údaj referenčním narozdíl od ostatních identifikátorů entit, o nichž jsou v základních registrech vedeny údaje), které též nelze považovat za referenční. V základním registru obyvatel bude veden i údaj o bezpečnostním osobním kódu v zašifrované podobě, který je nezbytný pro ověřování totožnosti při elektronické komunikaci s využitím nových občanských průkazů, které budou vydávány na základě novely zákona o občanských průkazech. Kromě uvedených údajů se předpokládá, že v základních registrech budou vedeny i provozní údaje, nezbytné pro zajištění funkčnosti a provozu základních registrů.

Aktuálnost dat v registru je zajišťována činností editora. Editor musí zapisovat údaje včas, v ideálním případě bezprostředně poté, kdy lze údaj hodnověrně doložit. Mohou nastat situace, kdy editor nemůže provést zápis okamžitě, například při nahromadění velkého množství údajů či změn nebo výpadku systému - z toho důvodu je stanovena maximální přípustná lhůta tří pracovních dnů. Přenos údaje o změně referenčního údaje z agendového informačního

systému editora do základního registru nastane automaticky v časovém řádu desítek sekund nebo jednotek minut. V praxi budou údaje zapisovány v reálném čase na principu on-line zápisu do agendových informačních systémů prostřednictvím informačního systému základních registrů, který předá automatizovaně údaje příslušným základním registrům, kde jsou ihned zapsány.

Vzhledem k tomu, že základní registry budou zdrojem důvěryhodných údajů, budou do nich editoři zapisovat údaje v okamžiku, kdy je za důvěryhodné lze považovat. To je například na základě příslušného správního rozhodnutí (resp. poté, kdy toto rozhodnutí nabude právní moci). Postup při zápisu údajů do konkrétního základního registru bude upraven v zákonu, který upraví vedení tohoto registru, neboť tento postup se bude pro jednotlivé registry lišit.

Pokud editor zapíše údaj do základního registru, není možné, aby byly údaje mezi sebou v rozporu vzhledem k tomu, že v ostatních základních registrech na něj bude pouze odkazováno (např. v případě statutárních zástupců v registru osob). Z důvodu optimalizace výkonu lze očekávat, že zejména v agendových informačních systémech budou uložena některá nejčastěji používaná a relativně neměnná data. Za účelem jejich aktualizace budou základní registry poskytovat službu zasílání údajů o změnách, kterou mohou správci daných agendových informačních systémů pravidelně kontrolovat, aby byly jejich údaje aktuální.

Abby základní registry a referenční údaje mohly být používány jako primární zdroj informací, je třeba, aby údaje byly považovány za správné. Je nutné počítat s tím, že zejména na počátku všechny údaje v základních registrech správné nebudou. V takovém případě vznikne oprávněná pochybnost o správnosti takového údaje, na což je navázán postup orgánů veřejné moci. Na údaj označený jako nesprávný se nelze spoléhat, má pouze informativní povahu. Pokud orgán veřejné moci nezbytně potřebuje pro další rozhodování znát správný údaj, musí počkat, až bude k dispozici, pokud to povaha věci umožňuje, nebo například o jeho doložení požádat dotčenou osobu.

Pro naplnění zamýšlené úlohy základních registrů, tj. stát se zdrojem důvěryhodných údajů, je nezbytné uplatnění principu ochrany dobré víry v jejich pravdivost, resp. správnost. Obdobně je zásada dobré víry zakotvena v Zákonu č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemo-

vitostem (§ 11) nebo v Zákonu č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon) (§ 6a). Zákon vychází ze zásady dobré víry, která spočívá v předpokladu, že referenční údaje vedené v základních registrech jsou pravdivé, resp. správné. Ten, jehož se údaje týkají, nemůže namítat, že neodpovídají skutečnosti.

Pokud právní předpisy stanoví, že má občan dokládat údaje, které jsou obsaženy v základním registru jako referenční údaje, musí orgán veřejné moci využít údaje v základních registrech. Toto ustanovení zbavuje občany povinnosti dokládat orgánům veřejné moci některé skutečnosti, které jsou reprezentovány referenčními údaji. Jedná se i o povinnost registračního orgánu ověřit v základních registrech referenční údaje v rámci registračního řízení a nevyžadovat tyto údaje po registrovaném. Pokud údaje nejsou referenčními údaji, nebo se jedná o údaje označené jako nesprávné, nebo existuje pochybnost o správnosti daných údajů, může orgán veřejné moci požadovat doložení těchto údajů.

Naopak je i nadále možné ověřovat údaje, které v základním registru obsaženy nejsou, údaje, které jsou nesprávné, a údaje, které jsou využívány při zajištění bezpečnosti státu, např. při provádění prověrek osob. Pokud orgán veřejné moci při své činnosti zjistí, že je referenční údaj v rozporu se skutečností, musí o tom informovat editora, který má následně v souladu s požadavky § 3 údaj označit jako nesprávný, a ve chvíli, kdy zjistí, jaký má údaj ve skutečnosti být, opraví v základním registru údaj prostřednictvím svého agendového informačního systému.

Právní úprava nařízení vlády o stanovení harmonogramu a technického způsobu provedení přechodných ustanovení § 64 až 68 zákona

Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění zákona č. 100/2010 Sb., obsahuje v § 69 odst. 2 zmocnění pro vládu stanovit nařízením harmonogram a technický způsob provedení přechodných ustanovení § 64 až 68 zákona.

V souladu s tímto zmocněním byl do legislativního procesu předložen návrh nařízení vlády, které obsahuje základní harmonogram postupu pro naplnění registrů příslušnými (referenčními) údaji a v návaznosti na to definuje i technická opatření, jež mají jednotlivé subjekty povinné ze zákona o základních registrech koordinovaně realizovat podle navrhovaného harmonogramu.

Po systematické stránce se navrhovaná právní úprava člení na 4 základní postupové etapy.

1) **První etapa:** ověřování správnosti a úplnosti údajů vedených v editorských informačních systémech vůči sobě navzájem (tam, kde zákon o základních registrech předpokládá vedení údajů prostřednictvím tzv. referenční vazby na jiný základní registr) i vůči dalším informačním systémům veřejné správy, nejvýznamnějším z hlediska rozsahu i využívání údajů.

V první etapě je třeba ověřit osobní údaje vedené v základních editorských systémech pro registr obyvatel, kterými jsou informační systém evidence obyvatel a informační systém cizinců, oproti ostatním editorským systémům (viz § 19 zákona o základních registrech), oproti informačnímu systému územní identifikace (kde jde o referenční vazby registru obyvatel do registru územní identifikace) a konečně oproti dvěma nejvýznamnějším osobním evidencím, registru pojištěnců zdravotního a sociálního pojištění.

Údaje budou ověřovány na základě stávajících oprávnění stanovených v zákonech upravujících vedení příslušných agendových informačních systémů, u informačního systému evidence obyvatel podle ustanovení § 8a odst. 1 Zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, v platném znění, a u informačních systémů cizinců podle ustanovení § 158 odst. 16 Zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, v platném znění.

Vedle ověření osobních údajů, které bude primárně probíhat v informačním systému evidence obyvatel a informačním systému cizinců pro registr obyvatel, je nutno pro potřeby registru osob a registru územní identifikace ověřit i další údaje zapisované do těchto základních registrů. Za tímto účelem si správce registru osob vyžádá potřebné údaje z agendových míst a prostřednictvím operativní databáze prověří, zda splňují požadavky pro naplnění registru osob. O výsledku těchto kontrol bude informovat jednotlivá agendová místa, která následně provedou potřebné opravy svých údajů. V případě registru územní identifikace bude ověření údajů probíhat v informačním systému územní identifikace, jehož prostřednictvím se údaje do registru územní identifikace zapisují. S ohledem na obsahovou provázanost údajů vedených v katastru nemovitostí, z něhož

mají být poskytovány údaje do registru územní identifikace, s informačním systémem evidence obyvatel (údaje o vlastnících a jiných oprávněných k nemovitostem, adresní údaje), je třeba údaje v katastru nemovitostí ověřit proti tomuto informačnímu systému.

- 2) **Druhá etapa:** prvotní zápis údajů do základních registrů editorskými informačními systémy.

V druhé etapě, ohraničené datem 31. března 2012, jednotlivé orgány veřejné moci konající agendy, které vedou k editaci údajů v základních registrech, ohlásí výkon těchto agend postupem podle zákona. Ministerstvo vnitra jako správce registru práv a povinností následně provede registraci těchto ohlášených agend. V první etapě se pak vyčistěné editorské systémy propojí s informačním systémem základních registrů, jehož prostřednictvím naplní údaje jednotlivé základní registry.

Za účelem koordinace tohoto postupu se navrhuje podrobnější harmonogram přípravy nezbytné technické infrastruktury informačního systému základních registrů, technické infrastruktury editorských systémů umožňujících propojení těchto systémů s informačním systémem základních registrů a poskytnutí nezbytných agendových identifikátorů fyzických osob Úřadem pro ochranu osobních údajů.

- 3) **Třetí etapa:** připojení vybraných uživatelských agendových informačních systémů do systému základních registrů; jedná se opět o nejrozsaáhlejší a nejvyužívanější evidence, které z hlediska základních registrů vykazují vysokou míru validace pro ověření jak obsahové správnosti, tak i technického zabezpečení.

Ve třetí etapě, ohraničené datem 30. dubna 2012, by měly být po naplnění referenčních údajů do základních registrů připojeny nejvýznamnější uživatelské systémy referenčních údajů ze základních registrů. Tomuto propojení opět předchází povinný proces ohlášení a registrace agendy popsaný výše.

Za účelem koordinace tohoto postupu se opět navrhuje podrobnější harmonogram přípravy nezbytné technické infrastruktury informačního systému základních registrů, technické infrastruktury uživatelských systémů umožňujících propojení těchto systémů s informačním systémem

základních registrů a poskytnutí nezbytných agendových identifikátorů fyzických osob Úřadem pro ochranu osobních údajů.

- 4) **Čtvrtá etapa:** připojení ostatních informačních systémů k základním registrům; tato etapa je ukončena spuštěním ostrého provozu systému základních registrů k 1. červenci 2012.

V poslední, čtvrté etapě by mělo dojít k připojení ostatních informačních systémů využívajících referenční údaje ze základních registrů.

Z technického hlediska bude propojení jednotlivých informačních systémů spravovaných orgány veřejné moci k systému základních registrů znamenat jednak přímé připojení prostředky standardních internetových technologií pro předávání stavu referenčních údajů mezi základními registry a agendovými informačními systémy veřejné správy v reálném čase a dále využití asynchronní komunikace prostřednictvím existujících systémů Czech POINT a datových schránek. Procesně bude připojení základních registrů k agendovým informačním systémům veřejné správy znamenat poměrně zásadní změnu v přístupu k získávání údajů v působnosti orgánů veřejné moci. Referenční údaje v základních registrech jsou pro všechny agendové informační systémy veřejné správy primárním zdrojem informací, které již nebude třeba získávat od subjektu těchto informací. Současně příslušné orgány veřejné moci mají zákonem zajištěno, že využití těchto údajů nezakládá nesprávný úřední postup. Možnost zpochybnění referenčních údajů v základních registrech zakládá průběžný proces zkvalitňování datové základny veřejné správy.

Závěrem lze konstatovat jediné - správce základních registrů i jednotlivé orgány veřejné moci spravující agendové informační systémy očekává náročné období.

Ondřej Felix
odbor hlavního architekt e-governmentu
Martina Slaninová
právní poradce Útvaru hlavního architekta
Ministerstvo vnitra ČR

FORMULÁŘOVÁ SPISOVÁ SLUŽBA OD SOFTWARE602

Produkt Software602 Spisová služba plní všechny legislativní požadavky, ale nabízí úřadům mnohem víc. Především skutečné usnadnění práce.

Spisová služba Software602 vznikala postupně a přirozeně během posledních šesti let, kdy Software602 nasazuje formulářová řešení všech velikostí. Není přehnané tvrdit, že jejími spoluautory jsou tajemníci, šéfové IT a vedoucí odborů, kteří investovali čas a energii do vytváření takových formulářových řešení, která skutečně zlepší práci jejich úřadů. Software602 Spisová služba tak spojuje pokrytí požadavků legislativy (zejména zákona č. 499/2004 Sb., jeho novel a navazujících předpisů) s praktickými potřebami úřadů a podřízených organizací.

Během práce jsme se v Software602 naučili, že dobrý systém musí být jednoduchý pro uživatele a jeho nasazení musí být velmi rychlé. Právě to vždy platilo o naší formulářové technologii.

SYSTÉM, SE KTERÝM DOKÁŽE PRACOVAT KAŽDÝ

O tom, jak snadno se s inteligentními formuláři pracuje, svědčí nejlépe jejich využití v systému Czech POINT, kde jsou desítky tisíc uživatelů s různou úrovní znalosti počítačů schopny vydávat výpisy z centrálních registrů, konvertovat dokumenty, používat elektronický podpis a časové razítko a všechno další, aniž by k tomu potřebovali výškolení!

NASAZENÍ TAKŘKA PŘES NOC

Nasazení Software602 Spisová služba netrvá měsíce, jak je u spisových služeb obvyklé, ale týdny. Tam, kde už používají Software602 Form Server a některé formuláře, lze stihnout rozšíření na plnohodnotnou spisovou službu během několika dnů. Samostatnou kapitolou je pochopitelně napojení na stávající agendové systémy, které musí se spisovou službou spolupracovat (např. stavební úřad, ekonomika apod.).

NASAZENÍ NETRVÁ MĚSÍCE, JAK JE U SPISOVÝCH SLUŽEB OBVYKLÉ, ALE TÝDNY.

Ale to nejsou jediné výhody proti běžným spisovým službám. Software602 spisová služba totiž nabízí mnoho možností a funkcí navíc.

software602

Přístupnost podruhé - A co se stane, když...?

V druhém díle našeho miniseriálu o přístupnosti informací navážeme na to, co jste si přečetli v minulém čísle. Řekli jsme si, proč je přístupnost informací důležitá a že se zdaleka nejedná jen o obecně známé principy přístupnosti webů. Teď se pojďme podrobněji podívat, kde všude nás tato oblast může zarazit, a na konkrétních příkladech si ukázat největší problémy.

Minule jsme si řekli, že přístupnost musíme chápat jako komplexní problematiku. Zatímco k přístupnosti webových stránek existuje jednoznačná metodika, která vychází zejména z vyhlášky o přístupnosti a jejích metodických pravidel, u ostatních informačních platforem situace už tak jednoduchá není. Čteme si denně desítky dokumentů, chodíme do různých informačních systémů apod. A v naprosté většině případů se nám nezdá, že by osoby se ispecifickými potřebami mohly mít problém.

Abychom se zde ne bavili pouze čistě teoreticky, pojďme si ukázat jednoduchý případ. Tato problematika je velice vážná a důležitá, přesto neškodí podívat se na ni také trochu s humorem.

Vezměme si například nevidomou uživatelku, které budeme říkat třeba Míša. Naše Míša si podává žádost o nějaký příspěvek. Vyplní tedy určitý formulář a elektronickou formou ho pošle úřadu. Míša je poněkud hypermoderní, takže již využívá i datovou schránku, neboť má k dispozici přístupné webové rozhraní ISDS. Úřad věc řeší, vyhotoví rozhodnutí a zašle je Míše do datové schránky jako dokument PDF. A naše fiktivní uživatelka může být již v té době hospitalizována v psychiatrické léčebně. Pojďme se podívat, PROČ.

Hned první problémy Míše nastaly při hledání informací na stránkách úřadu. Dejme tomu, že si ještě před podá-

ním žádosti chtěla svůj nárok ověřit v příslušném zákoně. Po několika desítkách minut zuřivého hledání se dozvídá, že vyhláška se již tolikrát změnila, že se v ní nevyzná ani Ferda Mravenec. Mimochodem přitom zjistila, že nikde na internetu nejsou zadarmo snadno dostupná úplná znění právních předpisů. A profesionální právní systém se jí samozřejmě požít nechce. Zklamaná se tedy obrací i po neúspěchu ve Sbírce zákonů (která je ukázkou takřka naprosté nepřístupnosti) na stránky svého obecního úřadu. Daný obecní úřad sice respektuje vyhlášku o přístupnosti, avšak informace má členěny nelogickým způsobem (tedy nelogickým z pohledu uživatele, jenž nevnímá web jako ergonomický celek), nicméně po delší chvíli se Míše podaří najít informace o dané žádosti, a dokonce i formulář, který má vyplnit.

Narážíme na druhý velký problém - formulář je sice graficky dobře zpracován, avšak je uložen v takovém formátu, se kterým nelze pracovat strojově. To znamená, že uživatel ho nemůže vyplnit přímo v nějaké aplikaci typu Acrobat Reader, a to třeba proto, že se technicky o žádný formulář nejedná, ale jde pouze o designově dobře řešený dokument, u něž se počítá s tím, že si jej uživatel vytiskne, vyplní a pošle. Mimochodem, tato překážka netrápí pouze osoby se zdravotním postižením, ale prakticky každého, kdo chce pracovat se skutečnými formuláři.

Teď má Míša dvě možnosti. Buď využije svého práva podat žádost i jiným způsobem (například obyčejným dopisem ve Wordu) a pak bude pravděpodobně stejně požádána, aby vyplnila předepsaný formulář žádosti (aneb, jsme tam, kde jsme byli), anebo si dokument vytiskne, nechá si ho někým vidícím vyplnit a do elektronické podoby ho opět naskenuje. Nicméně, dejme tomu, že nějakým způsobem se jí podařilo do formuláře dostat požadované informace a tento odeslat úřadu.

Třetí - a asi největší úskalí - čeká naši žadatelku v okamžiku, kdy jí úřad zaslá sdělení. To je totiž vytvořeno tak, že jej někdo v papírové podobě podepsal, pak prostě naskenoval do netextového PDF a odeslal jí datovou schránkou. A aby situace byla ještě zajímavější, někde uprostřed tohoto procesu elektronická výpravna označila PDF elektronickou značkou úřadu a uzamkla jej takovým způsobem, že s ním nemohou pracovat ani asistivní technologie. Naše zoufalá vzorová Míša sedí v slzách nad svým notebookem a pláče nad rozlitym mlékem v podobě nečitelného a nezpracovatelného úředního dokumentu a v tuto chvíli s láskou a nostalgií vzpomíná na dobu kamennou, kdy nebyla žádná elektronizace.

Pochopitelně zde uvedený hororový příběh je třeba brát s notnou dávkou nadsázky. Nicméně, když se nad ním zamyslíme vážně, může se skutečně stát. V tomto konkrétním případě připravil úřad uživateli skutečně perné chvíly, aniž by si to uvědomoval. A tohle je třeba zdůraznit! Znovu říkám, že většina problémů s nedostatečnou přístupností spočívá v tom, že úřady a výrobci agendových aplikací vůbec netuší, jaké mohou v praxi nastat obtíže. Při mé dlouholeté praxi v této oblasti se mi nikdy nestalo, že by úřad tyto problémy nechtěl řešit. Bohužel ale několikrát došlo k tomu, že se úřad domníval, že problémy vyřešil a ve skutečnosti je omylem ještě prohloubil.

Nicméně vraťme se k tomu, co je vhodné udělat. U webových stránek máme téměř jasno. Problémem je, že řada důležitých informací je dnes prezentována jinak než jako obsah webové stránky. Nejčastěji buď ve formě dokumentu

(rozhodnutí, metodické postupy, doporučení apod.), anebo ve formě informací v nějaké aplikaci (datové schránky, právní informační systémy, různé rejstříky apod.).

I zde platí zásada, že pokud se na oblast přístupnosti myslí již v prvopočátku, například již při tvorbě systémové architektury, lze mnoha problémům předejít. Na druhou stranu, pokud se nedostatky řeší až za běhu systému, může skutečně vzniknout nutnost poměrně výrazných zásahů do aplikací. Z toho ostatně pramení jeden z nejzažitéjších bludů o přístupnosti, a to, že řešení přístupnosti je drahé a neefektivní. Ano, pokud se vše řeší až pozdě, pak tomu skutečně může takto být.

Asi vás napadne otázka, jestli existují nějaké metodiky i pro přístupnost dokumentů nebo informačních systémů a aplikací. Ta druhá část je jednodušší, neboť výstupy a rozhraní informačních systémů nejsou vlastně nic jiného než pokračilé webové stránky. Lze na ně tedy uplatnit metodiky k přístupnosti webových stránek. U dokumentů a formulářů už je to složitější. Jak jsme probírali již minule, způsobů tvorby elektronických dokumentů je více a nelze je tedy technologicky a metodicky sjednotit. Přesto již existují alespoň vodítka, kterým směrem se dát. Ta najdete třeba v dokumentu Sedm zásad pro přístupné dokumenty, který (mimo jiných zdrojů) je k dispozici i na webu www.pristupnostdokumentu.cz.

V příštím čísle se o dokumentech rozepíšeme podrobněji, neboť jsou Achillovou patou přístupnosti veřejné správy. A trilogii tohoto tématu také zakončíme několika dobrými příklady, abych vyvážil onu hororovou vsuvku z tohoto článku.

Michal Rada
Iniciativa informatiky pro občany

Magistrát statutárního města Hradec Králové má pod kontrolou svoje zdroje a poskytuje kvalitnější služby občanům

Elektronizace veřejné správy, myšlenky Smart Administration a konceptu e-governmentu, jako nástroje jeho realizace, nejsou v naší české kotlině nijak nové. Je proto velice důležité, že budování konceptu e-governmentu v ČR již několik let podporuje vláda prostřednictvím Ministerstva vnitra České republiky. Klíčovými projekty mj. jsou centrální projekty státní správy KIVIS, CzechPoint, ISDS a základní registry.

Často se však zapomíná na to, že tyto systémy jsou pouze transportní či verifikační vrstvou informací a neřeší procesy uvnitř samosprávných orgánů veřejné moci, jako jsou kraje, statutární města a ORP. Nelze přitom předpokládat, že bude fungovat elektronizace vnějšího světa státní správy bez fungování elektronizace vnitřních procesů těchto úřadů. Jsou ale úřady, které zavádějí řešení vystavěné právě s ohledem na jejich vnitřní procesy. Jedním z takových je Magistrát statutárního města Hradec Králové.

Výchozí situace byla typická. Magistrát statutárního města Hradec Králové je poskytovatelem služeb veřejné správy - ať již v přenesené nebo samostatné působnosti. Informační podporu těchto agend zajišťoval magistrát v minulosti v několika navzájem nepropojených informačních systémech. Tyto aplikace také pokrývaly pouze části práce úřadu, takže zde existovalo nutné vedení mnoha agend ručně mimo tyto informační systémy. To samozřejmě vedlo k nízké efektivitě práce referentů, která neumožňovala nejen jejich kvalitní činnost, ale ani dostatečně efektivní a rychlé poskytování služeb občanům města. Situace vyžadovala razantní řešení, proto byl pořízen ucelený systém, který úřadu nabídne evidenci veškerých potřebných agend, zajistí automatickou komunikaci agend s ekonomickým systémem, nabídne nástroje pro efektivní práci referentů a manažerské podklady pro rozhodování vedení města. V neposlední řadě pak přinese otevřenost směrem k aplikacím třetích stran, včetně centrálních projektů e-governmentu.

Pro nákup nového systému bylo stanoveno několik cílů:

- komplexní a technologicky moderní informační řešení nastavené pro potřeby úřadu, které splňuje legislativní požadavky České republiky a může prokázat reference srovnatelné s implementací na SMHK;
- dostatečná otevřenost pro rozšiřování v budoucnosti, např. napojení na základní registry, portálové řešení pro komunikaci s občany apod.;
- zázemí silného, stabilního producenta, který zaručí jeho podporu a další rozvoj;
- možnost získat dynamické informace pro úředníky, management úřadu i občany;
- jednoduchá správa a nízké provozní náklady.

Další podmínkou bylo sjednocení datové báze, která by byla využitelná pro všechny úlohy nového IS, a záruka rozšiřitelnosti o nově vznikající agendy, jejichž design si může provést sám administrátor systému.

Na základě takto vymezených cílů Magistrát statutárního města Hradec Králové vypsál veřejnou zakázku a z řady nabídek vybral řešení PROXIO společnosti MARBES CONSULTING s. r. o.. Úspěšná implementace tohoto řešení probíhala ve spolupráci se systémovým integrátorem a generálním dodavatelem, Telefónicou O2 Czech Republic a. s., od jara roku 2007 do konce roku 2008.

Současná podoba komplexního řešení PROXIO je složena z následujících dílčích řešení:

- centrální evidenční systém objektů (majetku), subjektů (partnerů) a organizační struktury (identitní systém), včetně matricy, volební agendy a správy a evidence majetku;
- konfigurovatelný agendový systém AGENDIO pohledávkových agend úřadu, včetně různých typů správního řízení, výplaty sociálních dávek občanům, evidence soudních sporů aj., s možností definovat si libovolnou novou agendu;
- integrovaný systém spisové služby e-spis;
- centrální správa systému, včetně správy uživatelských oprávnění k jednotlivým funkcím systému a okruhům dat;
- otevřené rozhraní pro komunikaci se systémy třetích stran;
- integrovaný ekonomický systém – Microsoft Dynamics NAV v. 4.0 rozšířený o add-on ROZPOČET.

Přínosy zvoleného řešení jsou pro statutární město Hradec Králové jednoznačné a stanovených cílů bylo v průběhu několikaletého produktivního provozu systému dosaženo. Řešení plní všechny požadavky na pružný informační systém veřejné správy:

- ideově a technologicky moderní koncepce IS umožňující budoucí rozšiřitelnost, s vysokou mírou otevřenosti a přizpůsobivosti specifickým požadavkům úřadu, s úzkou integrací mezi ekonomickým, správním, dokumentačním, manažerským i geografickým subsystémem;

CO JE PROXIO?

Koncepce PROXIO je založena na využití centrálních registrů a evidencí, a to nejen pro konkrétní úřad, ale pro celé jeho správní území. Dalším aspektem je celková integrace a provázanost řešení ekonomických, správních, majetkových a řídicích procesů úřadu. Díky tomu je PROXIO s předstihem připraveno pro integraci s centrálními projekty e-governmentu - základními registry, jednotným identitním prostorem apod.

- robustnost, stabilita a bezpečnost systému (lokalizace, podpora produktu v ČR);
- zlepšení uživatelského komfortu a snížení nákladů na správu a provoz (jednotné uživatelské prostředí, centrální administrace);
- přehled o finančních tocích a optimalizace čerpání finančních zdrojů;
- plná konsolidace agend úřadu.

Statutární město Hradec Králové získalo stabilní a komfortní informační systém pro efektivní řízení úřadu s možností jeho rozšiřování dle budoucích potřeb, a to zejména v souvislosti se zaváděním centrálních řešení e-governmentu.

Ing. Jaroslav Peroutka
konzultant

MARBES CONSULTING s. r. o.

Data veřejná?

Ne, neobávejte se, není cílem tohoto příspěvku děsit čtenáře všemožnými bubáky, strašáky a příšerkami ze světa informační bezpečnosti, chrlit na ně rádooby odborné termíny, nesrozumitelné pojmy a záhadné zkratky a poté je zavalit hromadou technických či softwarových nástrojů, aplikací a systémů více či méně zvučných jmen a značek, ze kterých se jim roztočí hlava. Tyto „radosti“ s radostí přenechám oněm obchodně-technickým specialistům. Žádná technika však sama o sobě, jak známo, data nespasí. Ano, pomůže, není však všemocná a spoléhat na ni se můžete nejdéle tak do prvního problému.

Možná trochu nadneseně si trůfám tvrdit, že za vše, co se děje s daty (a je jedno, zda jsou veřejná či nikoliv), může člověk. A to i v případě, že zasáhne tzv. vyšší moc. Nesmysl? Kdepak! Data, stejně jako cokoliv jiného, jsou tak zranitelná, jak si je „uděláme“. Záleží jen na člověku (nebo lidech), zda dovolí, aby na jeho (jejich, naše...) data dopadl zásah shůry v podobě zemětřesení či sluneční bouře, a zda za zničená data bude či nebude k dispozici náhrada. Byť pravděpodobnost negativního dopadu přímo na data, resp. informace, vinou těchto živlů může být nízká, je třeba s ní počítat právě v takové míře, jak často se s těmito událostmi setkáváme. Není to tedy jen technika a technologie, která činí data bezpečnými, ale především lidský faktor – stále častěji frekventovaný výraz nejen ve světě informačních a komunikačních technologií – který ovlivňuje bezpečí našich dat a informací.

Zkusme se na ochranu dat podívat okem moudrého hospodáře, v tomto (e-government) případě např. pohledem úřadu, potažmo úředníka.

Příklad první:

Osvícený zaměstnanec státní/veřejné správy, jak mu zákony (např. o ochraně osobních údajů, o spisové službě, archivaci a skartaci, autorský aj.) kážou, si uvědomuje, že mnohdy pracuje s důležitými a také cennými daty. Ba co víc, on chápe, že určité procento z těchto dat by rozhodně nemělo viset na úřední desce. S důrazem na slově „osvícený“ pak předpokládá, že takový zaměstnanec je patřičně proškolen ke své práci a seznámen nejen se správním řádem, ale také se svými povinnostmi přispět k ochraně dat a nespolehat se na bohužel zatím stále běžnou praxi, že za všechno může správa IT. Ano, je to otázka mj. přístupu k personální politice, organizačnímu uspořádání a pracovní náplni, ale ani ten nejléhkomyšlnější jedinec nemůže se zdravým rozumem předpokládat, že všechnu odpovědnost za laxní přístup zaměstnanců k ochraně dat ponese dobrovolně a rád chudák administrátor. Pokud k takovému alibismu dochází, je něco špatně.

Náprava? Máme naštěstí zpravidla vždy několik možností, jak zajistit bezpečí informací, které si ochranu zaslouží. Za zmínku stojí zajímavost, že když se mluví o ochraně informací, nějak se všechny hážou do jednoho pytle s nálepkou „tajné“. Jsou nám ale opravdu všechny informace tak dražocenné jako prostředky pro jejich zabezpečení? A naopak, nezaslouží si veřejná informace alespoň ždibíček ochrany? Když jsme u prostředků pro zabezpečení dat, ze všech stran na nás útočí nabídky nejrůznějších bezpečnostních produktů pro všechny možné i nemožné způsoby ochrany, těžké je ale dopátrat se jednoduchého návodu, přehledové tabulky, nebo alespoň jednoduché rady, jak na to, a pokud nevíte, kde hledat. Každopádně žádná technika, žádná technologie sama o sobě neporučí uživateli, aby např. šifroval data nebo používal elektronický podpis. Jen a pouze netechnická, tj. např. zákonná, regulatorní, interní administrativně-organizační a personální opatření jej k tomu mohou donutit. Ať už se jedná o technické nebo netechnické prostředky, způsoby a postupy ochrany dat, je jich po hříchu nepřehledné množství. Jelikož učený z nebe nespasí, nechá si poradit, neboť zde přichází na pomoc praktická zásada – proč vymýšlet již vymyšlené. Od čeho máme normy, standardy, tzv. „best-practices“, konzultanty, specialisty a odborníky, kteří se v této oblasti pohybují denně a v rámci své práce přijdou do styku s nepoměrně větším množstvím společností řešících stejnou problematiku a podobné otázky než stálý zaměstnanec jednoho úřadu?

Příklad druhý:

Odpovědný zaměstnanec státní správy, např. v roli onoho ne/šfastného administrátora, správce sítě, systému nebo jak se tahle osůbka nazývá, si je vědom toho, že když nějakou nepřízní osudu přijde o data, může úřadu vzniknout problém. Nemusí např. stihnout závazné lhůty správného řízení, což by snad až tolik nebolelo, ale shromáždění a zpracování těch dat si určitě nějakou energii vyžádalo, a mít k dispozici alespoň kopii – zálohu by nebylo špatné. Sebepozíravější správce

počítačové sítě nemůže a ani nepotřebuje vědět, jaká že data na tom serveru vlastně leží, kdo kdy kde a jak často s nimi pracuje a jakou mají hodnotu. Tohle mu žádný program sám od sebe neřekne. S důrazem na slově „odpovědný“ se tento správce ujme nevděčného úkolu. Po vyčerpávající snaze zjistit potřeby a požadavky uživatelů pracovat s těmito daty se nakonec rozhodne nekomplikovat si život a vybere tu nejméně bolestivou z možností: zálohovat všechno jednou denně (jakýsi zažitý standard), ať to stojí, co to stojí. Že rostou náklady v rozpočtu IT útvaru? No jistě! Víte vy, kolik spolykají tyhle zálohy? A proč to stojí tolik? No protože jeden nikdy neví, zda nebude potřeba obnovit data tři měsíce stará... a z úředníků takové požadavky na četnost, frekvenci a termíny pro zálohování samy nevypadnou.

Opatření? I když to tak možná nevypadá, asi nebude právě ideální vydat se cestou neustálého růstu a pořizovat stále větší, lepší, výkonnější a vyšší kapacitou oplývající zálohovací systémy. Efektivita je pravé slovo. Dejme si práci a změňme přístup, hledejme odpovědi na otázku, jak dosáhnout požadované dostupnosti dat efektivně. Software, případně i hardware je pěkná věc, ale vymyslet efektivní proces, v němž je třeba zkombinovat hmotné prostředky s těmi nehmotnými a zamíchat do toho lidský faktor, může z mnoha důvodů (kapacitních, časových, znalostních, finančních) přesahovat naše možnosti. Spolehne-li se na vlastní zdroje, připravíme se o pohled zvenčí, o nahlédnutí a objektivní přístup. Provozní slepota, nedostatek zkušeností, nápadů a inspirace odjinud, omezené možnosti interních zaměstnanců přicházející do styku s jinými metodami, postupy, zkušenostmi, ale i s technickým a technologickým vývojem, vše jsou rizikové faktory, které negativně ovlivňují výsledek. Kdo se vyzná v záplavě všech možných systémů, aplikací, programů, nástrojů atd.? Obráťme se na experty se zkušenostmi, s orientací na trhu, s praktickými znalostmi a vědomostmi, chceme-li si ušetřit ztrátu energie, času a v konečném důsledku i finančních prostředků nekonečnými změnami a testováním v ostrém provozu. Výše uvedené se pochopitelně vztahuje jak na problematiku zálohování dat, tak na všechny oblasti nasazení a používání výpočetní techniky. Nezapomínejme na fakt, že provoz ICT, potažmo ani zálohování dat, není primární náplní práce státní správy. ICT jsou prostředkem a prostředníkem pro výkon úplně jiných činností.

Mohli bychom pokračovat příkladem za příkladem, až bychom obsáhli vše, čeho se týká ochrana dat v celém jejich životním cyklu, od pořízení, přes zpracování, ukládání, sdílení, přenos, archivaci a likvidaci. V uvedených příkladech jsme pouze nakousli košaté téma informační bezpečnosti z poněkud netradičního úhlu. Je toho opravdu hodně, co spadá do této oblasti, a může se zdát nezajímavé, nudné, obtěžující, frustrující chtít se v tom vyznat. Když už ale musíme bezpečnost informací řešit, a na tom se určitě shodneme všichni, pak to dělejme se zdravým rozumem. Dnešní doba nahrává specializaci, není už rozumné ani efektivní, aby jeden uměl, věděl a znal všechno ve stylu Ferda Mravenec – práce všeho druhu. Vždy je kam se obrátit, máme možnost volby, můžeme si klást podmínky, požadavky, limity. Není tedy zdánlivě nic snazšího než za využití zdravého rozumu zrekapitulovat, co nás k tomu nutí a co je cílem, a pak hledat prostředky a způsoby jeho naplnění.

Olga Píkrlyová
IT Security konzultant
AutoCont CZ a. s.
ITI Security
Sochorova 23, 616 00 Brno
www.autocont.cz

AutoCont

Odborníci ITI SECURITY jsou připraveni naslouchat svým klientům, ať už jsou z jakéhokoliv místa v ČR nebo z jakékoliv firmy či organizace. Přání a potřeby klientů pak jsou jako jedni z mála schopni promítnout do řešení tak, aby tato následně vyhovovala současně požadavkům bezpečnosti i cílům podnikání klienta. Jsou připraveni nezávazně poradit s jakýmkoliv problémem bezpečnosti dat. Odborníci AutoCont CZ - ITI SECURITY jsou vybaveni odpovídajícími lidskými vlastnostmi a empatií při současném respektu k profesním kodexům a své klienty nikdy nenechají „na holičkách“.

Mezinárodní spolupráce na Vysočině

Kraj Vysočina realizuje v současné době šest mezinárodních projektů, a to z programů: INTERREG IVC (3 projekty), ICT PSP (CIP) (2 projekty), FP7 (1 projekt). Mimo tyto EU programy se také úspěšně rozvíjí spolupráce s Taiwanem, zejména v oblasti e-health, momentálně je realizován projekt e-ambulance (elektronické objednávání do zdravotnických zařízení).

A. INTERREG IVC (Interregional Cooperation)

Operační program, do kterého je možné předkládat pouze „měkké“ projekty zaměřené na identifikaci, analýzu, přenos a výměnu dobrých praxí/zkušeností, které mají meziregionální dopad. V rámci druhé výzvy tohoto programu bylo předloženo 481 žádostí, schváleno bylo 74 projektů (z toho 67 regionálního typu a 7 kapitalizačních projektů). V rámci priority 1. Inovace a znalostní ekonomika bylo schváleno 8 projektů, mj. i tři regionální projekty, ve kterých se účastní kraj Vysočina – projekt DE-LAN, projekt eCitizen II a projekt OSEPA.

DE-LAN (Digital Ecosystems – Learning Applications Network)

Web projektu: www.de-lan.eu

Lead partner: Welsh Assembly Government (Velká Británie)

Trvání projektu: 1/2010–12/2012

Rozpočet projektu: 2 468 701 EUR

Z toho rozpočet kraje Vysočina: 258 488 EUR (příspěvek EU 85 %)

Záměrem projektu je výměna zkušeností evropských regionů vedoucí ke konkrétním krokům podpory podnikatelského prostředí, zejména v oblasti spolupráce firem na bázi online technologií, včetně využití nových trendů, jako jsou sociální sítě a společná digitální prostředí. Projekt DE-LAN využívá teoretických konceptů, které jsou v evropském měřítku známy jako digitální ekosystémy (DE - Digital Ecosystems), Living Labs či Digitally Networked Businesses.

Smluvním subkontraktorem a dodavatelem odborných analýz je agentura EPMA. (www.epma.cz).

eCitizen II (Towards citizen-centred eGovernment in European cities and regions)

Web projektu: www.baltic.org/projects/ecitizen_ii

Lead partner: The Baltic Institute of Finland (Finsko)

Trvání projektu: 1/2010–12/2012

Rozpočet projektu: 2 044 757,31 EUR

Z toho rozpočet kraje Vysočina: 149 940 EUR (příspěvek EU 85 %)

Projekt je zaměřen na stimulaci nových přístupů ke spolupráci občanů a místních samospráv pomocí elektronických služeb (proces e-participace). V kraji Vysočina se do projektu pilotně zapojily obce Humpolec, Náměšít nad Oslavou, Nové Město na Moravě, Okříšky, Telč, Třebíč a Velké Meziříčí. Během realizace projektu budou posouzeny zkušenosti finského Tampere s nasazením komplexu služeb pro občany (VALMA) a některé úspěšné postupy budou vyzkoušeny jako nová služba e-participace pro občany vybraných obcí pod názvem VÁŠ NÁZOR! (www.vas-nazor.cz).

OSEPA (Open Source software usage by European Public Administrations)

Web projektu: www.osepa.eu

Lead partner: Central Union of municipalities and Communities of Greece – KEDKE (Řecko)

Trvání projektu: 1/2010–12/2012

Rozpočet projektu: 1 847 686,21 EUR

Z toho rozpočet kraje Vysočina: 120 831,40 EUR (příspěvek EU 85 %)

Cílem projektu OSEPA je poukázat na potenciální přínosy Open Source softwaru pro veřejnou správu a na faktory, které brání jeho rozšíření. Projekt se snaží zmapovat důvody, proč veřejná správa ještě nepřešla na Open Source software, a poskytnout rady těm orgánům veřejné správy, které jsou ochotny na něj přejít na základě úspěšných příkladů z jiných míst.

B. ICT PSP (CIP) – ICT Policy Support Programme

Program vychází tematicky z iniciativy „i2010 – Evropská strategie pro růst a zaměstnanost“, jejímž cílem je dokončení jednotného Evropského informačního prostoru. Cílem programu je především stimulace inovací a konkurenceschopnosti prostřednictvím podpory efektivního využití ICT státní správou, občany a podniky.

CEMSDI (Civil-servant Empowerment for Multi Media Service Delivery ICT-enabled)

Web projektu: <http://cemski.eu>

Lead partner: INNOVA Spa (Itálie)

Trvání projektu: 5/2010–5/2012

Rozpočet projektu: 5 179 500 EUR

Z toho rozpočet kraje Vysočina: 442 440 EUR

(příspěvek EU 50 %, podíl kraje bude vykázán prací)

Projekt CEMSDI se zaměřuje na aktivní politiku e-inkluze a e-governmentu a soustřeďuje se především na lokální úroveň státní správy a samosprávy, které přímo ovlivňují možné digitální nerovnosti. Projekt využívá tzv. DLA (Digital Local Agenda) jako klíčového nástroje k dosažení svých záměrů. Výsledkem by mělo být vytvoření celoevropské metodologie a platformy pro trénink pracovníků veřejné správy, která může být později využita i v dalších regionech Evropy. Smluvním subkontraktorem a dodavatelem odborných analýz je agentura EPMA. (www.epma.cz).

ADD-ME! (Activating Drivers for Digital Empowerment in Europe)

Web projektu:

www.epractice.eu/community/addmecomunity

Lead partner: Università Degli Studio di Roma La Sapienza (Itálie)

Trvání projektu: 10/2009–10/2011

Rozpočet projektu: 430 000 EUR

Z toho rozpočet kraje Vysočina: 16 000 EUR (příspěvek EU 100 %)

Projekt je celoevropskou komunitní sítí sdružující různé sociální a institucionální organizace, které podporují osoby digitálně vyloučené a osoby s ohroženým přístupem k využití veřejných a lokálních služeb za pomoci informačních a komunikačních technologií. Cílem ADD MEI je hodnocení

online nástrojů (sítě zájmových skupin, blogy atd.) a získání podpory organizací (státní správa, nevládní organizace, občanské organizace a centra, agentury, dobrovolnické skupiny aj.), které jsou aktivní v oblasti sociální péče, podpory a zlepšení situace náchylnějších sociálních skupin, jako jsou starší lidé, mládež, invalidé, imigranti, chudí apod.

C. FP7 – 7th Framework Programme

Prvořadým cílem sedmého rámcového programu je přispět k tomu, aby Unie získala v oblasti výzkumu vedoucí postavení ve světě. 7. rámcový program se výrazně zaměřil na podporu a investování do současného výzkumu na světové úrovni a na propagaci řešení, uplatnitelných v praxi.

Pre-Co (Enhancing Innovation in Pre-commercial Public Purchasing Processes)

Web projektu: <http://preco.share2solve.org>

Lead partner: Culminatam (Finsko)

Trvání projektu: 1/2009–10/2011

Rozpočet projektu: 400 000 EUR

Z toho rozpočet kraje Vysočina: 20 000 EUR (příspěvek EU 100 %)

Cílem projektu Pre-Co je podpora trvalé výměny informací mezi evropskými státy, formulace strategických doporučení a propagace úspěšných postupů ve vybrané oblasti zadávání veřejných zakázek se zaměřením na „pre-commercial procurement“ – tzv. předobchodní fázi zadávání veřejných zakázek v oblasti inovací a prototypů. Nejlepší praxe budou porovnány metodikou benchmarkingu.

Více informací o jednotlivých projektech naleznete na webu kraje Vysočina: www.kr-vysocina.cz/it v sekci Mezinárodní projekty.

Ing. Martina Rojková
odbor informatiky KrÚ kraje Vysočina
rojkova.m@kr-vysocina.cz

Kraj Vysočina

Pondělní slavnostní zahájení zpravidla zaplní velký sál do posledního místečka

14. ročník konference ISSS je za dveřmi

Ve dnech 4. a 5. dubna 2011 se v Hradci Králové uskuteční již čtrnáctý ročník konference Internet ve státní správě a samosprávě (ISSS 2011). V kongresovém centru Aldis se opět setkají vrcholní politici, zástupci státních orgánů a samosprávních celků s odborníky na informatizaci veřejné správy a dodavateli moderních technologií a služeb a budou se dva dny věnovat aktuálním otázkám souvisejícím s dalším rozvojem e-governmentu. Tato tradiční akce, která patří mezi nejvýznamnější konference svého druhu v celém středo- a východoevropském regionu, je i letos doprovázena mezinárodními konferencemi LORIS (Local and Regional Information Society) a V4DIS (Visegrad Four for Developing Information Society), v rámci pondělního odpoledního programu se navíc uskuteční i prestižní ICT Summit, setkání zástupců ICT průmyslu, veřejné správy, vlády a státních institucí, jehož hlavním organizátorem je ICT Unie.

Program konference ISSS 2011 se jako obvykle dotkne všech aktuálních témat a problémů dalšího rozvoje e-governmentu. Vedle toho, jak s omezenými prostředky zajistit další plynulý rozvoj, se bude zcela určitě hovořit o budování systému základních registrů, o pokračování většiny stávajících infrastrukturních projektů e-governmentu, bezpečnosti informačních systémů, digitalizaci a archivaci dokumentů, o správě a ochraně identit, komunikační infrastruktuře veřejné správy či geoinformační politice státu. V programu nebudou chybět ani tradiční samostatné odborné bloky s ucelenými okruhy témat, věnovanými například elektronizaci zdravotnictví (e-health), turistického ruchu (e-turismus), justice nebo digitalizaci televizního vysílání. Na pořad jednání přijdou i informace o financování projektů ze zdrojů EU, počítačové gramotnosti či vzdělávání a svůj prostor dostanou i „best practices“ měst, obcí a regionů. V programu doprovodných mezinárodních konferencí LORIS a V4DIS

bude převažovat především twinningová spolupráce evropských měst a regionů či výměna zkušeností s partnery z EU a zemí Visegrádské čtyřky.

Moderátorem zahajovacího bloku bude opět Václav Moravec

Čtrnáctý ročník konference se koná pod osobní záštitou premiéra ČR Petra Nečase, ministra vnitra Radka Johna, ministra zdravotnictví Leoše Hegera a Asociace krajů ČR, visegrádské konferenci poskytuje svoji záštitu 1. místopředseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka. Mezi účastníky konference se tradičně objeví řada politických špiček, zástupců státních orgánů (včetně ministrů, náměstků i šéfů odborů), hejtmani, primátoři, starostové a tajemníci malých i velkých měst a obcí, řada dalších pracovníků státní správy a samosprávy, stejně jako odborníci i manažeři velkých firem z celého segmentu informačních a komunikačních technologií, finančního sektoru či poskytovatelů služeb pro obce, města a kraje. Jako obvykle lze počítat i s řadou hostů ze sousedních zemí – zástupců evropských úřadů a organizací, nevládních organizací, evropských sítí, celostátních institucí, regionů, měst a obcí.

V současné době je v plném proudu registrace účastníků a finalizace celého dvoudenního programu – podle všech předpokladů konference ISSS/LORIS/V4DIS 2011 opět naváže na dosavadní úspěšné ročníky. V posledních letech se na oficiální dvoudenní program pravidelně registruje více než 2 tisíce účastníků, koná se přibližně 250 přednášek a prezentací a ve výstavní části se představuje přes 110 vystavovatelů.

Hlavním organizátorem ISSS je jako obvykle společnost Tráda, konferenci V4DIS připravuje s podporou Mezinárodního visegrádského fondu sdružení Český zavináč a konferenci LORIS kraj Vysočina. Generálním partnerem akce je Česká spořitelna, mezi partnery nechybí řada firem z oblasti ICT (více informací lze najít na www.issc.cz). Dalšími spolupořadatel

akce jsou společnost Ponca, časopis Obec a finance, hlavní město Praha, město Hradec Králové, město Kladno, fond Regi-na, Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů a konferenci finančně podporuje rovněž Královéhradecký kraj.

Prokop Konopa

issc
Internet ve státní správě a samosprávě
**LOCAL AND GLOBAL
INFORMATION SOCIETY**

„Jako obvykle se snažíme koncipovat celý program tak, aby co nejaktuálněji odrážel současný stav rozvoje e-governmentu,“ říká RNDr. Tomáš Renčín, výkonný ředitel konference. „Právě dnes, kdy se krátí rozpočty a hledají maximální úspory, se ukazuje, že dobře realizované ICT projekty mohou nejen výrazně zvýšit efektivitu veřejné správy, ale také uspořit nemalé prostředky. Informatizaci v této oblasti už zastavit nelze, takže se dá předpokládat, že diskuse o tom, jak dál, budou zcela určitě na letošní konferenci dominovat.“

Tradiční vyhlášení vítězů soutěže Zlatý erb patří k vyvrcholení večerního programu

Egon si bere Klaudii aneb Příběh o budoucnosti českého e-governmentu

Svatba dvou jedinců bývá obvykle z lásky, nebo z rozumu. Ve výjimečných případech se jedná o kombinaci obou důvodů a tyto vztahy údajně bývají nejtrvanlivější.

My jsme se dostali do situace, kdy máme mladého, krásného ženicha, který před našima očima začal dorůstat do plné dospělosti a začala mu chybět náruč, v níž by šťastně, spokojeně a rád spočinul. Začali jsme se zamýšlet, co s ním udělat, aby neustrnul ve vývoji a byl na světě rád. Bylo třeba mu začít hledat jeho vlastní domov. Měli jsme představu, kolik takový pěkný dům pro našeho Egona bude stát a začali jsme dumat, jak jeho stavbu financovat.

Jenže nastalo období, kterému slabší povahy začaly říkat krize, my, starší a zkušenější, jsme je začali nazývat novým standardem. Původní plány, že Egonovi postavíme jeho vlastní dům s komfortním vybavením, začaly brát pomalu za své. Najednou nám nikdo pro Egona nechce poskytnout hypotéku. Pokud prý pro něj chceme pohodlné bydlení, máme se postarat sami, peníze pro domy nadějných chlapců došly. A Egon stále roste...

Nevím už, koho to napadlo jako prvního, ale myšlenka se uchýtila: Egona oženíme, najdeme mu ženskou s barákem. Musí být milá, nenáročná, s vlastními příjmy a Egonovi bude ráda bez odmlouvání a zbytečných prostojů poskytovat všechny služby.

Shodou šťastných okolností, možná to ani nebyla náhoda, ale jednoho dne se nám představila Klaudivie. Tvrdila o sobě, že je dítětem nové doby a jejím úkolem je poskytnout Egonovi pohodlný domov, ve kterém se bude cítit jako na obláčkách. Chvilí jsme jí podezřívali, že nás opíjí marketingovými rohlíky, ale zapnula notebook a ukázala nám tabulky se svými mírami. Čísla vycházela dobře, ale málo platné, spreadsheet snese mnohé – naše pochybnosti stále nevyvrátila. Chtěli jsme po ní konkrétní důkazy. Klaudivie nám důkladně vysvětlila, jak to s naším mladým Egonem myslí a jak o něj bude pečovat. Ukázala nám, jak podobné nevěsty fungují v jiných zemích, jak berou do svých obláčkových peřin chlapce na ženění, jak o ně pečují a jak je v tomto modelu celá domácnost efektivní a zvládá pokrytí životních nákladů snáze, než kdyby každý z nich zůstal sám ve svém vlastním domě.

Klaudivie dobře znala naše záměry s Egonem a prokazovala, že rozumí jak nám, tak jemu samotnému. Postupně nás přesvědčila,

že mu bude dobrou partnerkou a opatrovatelkou. A tak jsme se nakonec rozhodli, že s ní Egona opravdu oženíme.

Překlad příběhu (určeno zejména pro informatiky)

S projekty e-governmentu jsme se dostali do fáze, kdy u některých z nich je zapotřebí zajistit jejich udržitelnost i pro nadcházející roky, u těch připravovaných musíme udržitelnost plánovat již dnes s předstihem.

Je skutečností, že představy a plány vzniklé v minulém období tehdy nevyústily do konkrétních opatření, na která by dnes šlo snadno navázat. Pro nás z toho vyplývají dvě skutečnosti, a jak už to bývá, jedna je dobrá, druhá špatná. Začnu-li tou špatnou, potom je třeba konstatovat, že v oblasti e-governmentu není moc na čem stavět. Mnoho věcí je třeba vytvořit od začátku, dohánět promeškaný čas a začít je skládat na zelené louce. Pokračuj-li dobrou zprávou: „zelená louka“ nám umožňu-

je vymýšlet a budovat projekty moderně, s využitím aktuálních technologických směrů zaměřených na snižování nákladů.

Původní plány se také – a to možná v první řadě – střetly s realitou současných rozpočtů, nejen v resortu Ministerstva vnitra. Začíná docházet ke konfliktu růstu investic se snižováním rozpočtů na provoz.

Rok od roku, zejména díky penězům např. z IOP, narůstá a měl by i nadále narůstat objem financí investovaných do IT. Zcela logicky a paralelně tedy musí růst nároky na udržitelnost – potřeba opex peněz. Zde jsme se však dostali do situace, kdy v rozpočtech škrtneme a objem peněz věnovaných na provoz snižujeme. Začíná tak vznikat mezera mezi reálnou a v závislosti na růstu investic rostoucí potřebou financí na provoz a jejich skutečným disponibilním množstvím. A co je horší, tato mezera by se měla rok od roku zvětšovat, protože investice porostou, zato peněz na provoz bude s vysokou pravděpodobností méně a méně.

Celé zajištění udržitelnosti je kritické i proto, že nejvýznamnější projekty jsou spolufinancovány z evropských fondů. A právě u nich je pro udržitelnost nutná udržitelnost po předepsané období zajistit. V opačném případě by byl státní rozpočet zasažen povinnostmi tyto částky uhradit.

Jsme tedy nuceni se zamýšlet, jak dál stavět a provozovat potřebná datová centra a samotné informační systémy. Po éře, kdy jsme systémy budovali prakticky vždy kompletně „zdola nahoru“, tedy od síťové infrastruktury přes úložiště, výpočetní kapacitu, aplikační logiku až po uživatelské rozhraní, musíme mnohem více zvažovat, jak využít realizované investice a přitom stlačit potřeby a nároky vznikající s každým novým systémem uváděným do provozu.

Co s tím?

Několik posledních měsíců se zabýváme řešením situace, která již klepe na dveře. Nepovažujeme za rozumné ořezávat vybudované systémy, rušit ty plánované, nebo slevovat na kvalitě. Hledali jsme cestu, jak vše „uprovázat“ za snižujících se nákladů a přitom dále růst.

Dnes si myslíme, že takovou cestu známe. Rádi bychom začali systémy budovat a provozovat jinak; ty starší, u kterých to půjde, se pokusíme přizpůsobit.

Cloud Computing pro nás není marketingovým „buzzwordem“, jak o něm někteří vykládají. Vnímáme jej v současnosti jako snad jedinou možnost, která nám umožní dosažení potřebné udržitelnosti.

Co hovoří pro jeho přijetí?

Není cílem zde vysvětlovat celou situaci – od toho existuje mnoho zejména komerčních prezentací a odborných materiálů. Důležité je, jak nám přechod na principy Cloudu pomůže. Za prvé: předpokládáme efektivnější využití zdrojů – např. současně běžně odhadované skutečné využití serverového výkonu hovoří o 30%, zatímco v cloud modelu by mělo jít o více než 60-70%, nemluvě o potřebě menšího počtu fyzických serverů ve virtuálním prostředí. Za druhé: flexibilní využívání kapacity (CPU, úložiště atd.) dle aktuální potřeby, snazší sdílení, zvyšování a snižování výkonu více systémů atd. Technologicky chceme směřovat k vytvoření sdíleného flexibilního prostředí s dynamicky přidělovanými zdroji. Za třetí: hlavní změnou však bude přechod od dnešního modelu blížícího se správě majetku, k nákupu a využívání služeb, což jak věříme, přinese i zjednodušení nákupních procesů, speciálně u veřejných zakázek.

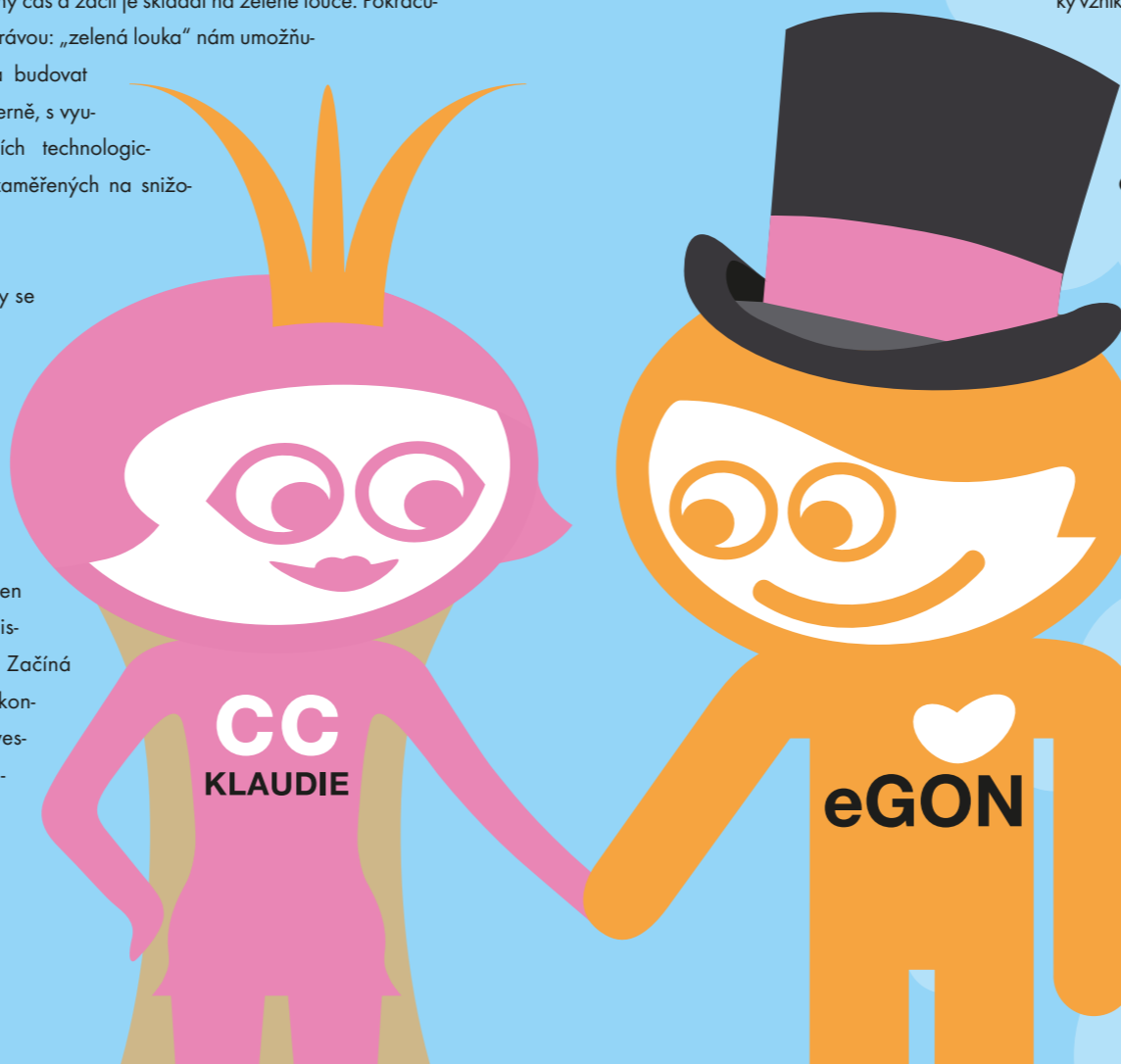
Jak na to?

Šíře záběru a rozsah transformace bude vyžadovat výraznou změnu myšlení na straně státních organizací ve věcech souvisejících s informačními technologiemi. Tak, jak jsme byli zvyklí myslet na aplikace, servery, sítě atd., budeme si zvykat na úvahy o službách, výpočetních zdrojích, nástrojích pro provisioning a jak všechno přetavíme v lepší služby občanovi a k úspoře peněz, které opět nezískáváme nikde jinde než od občana.

Proto jsme se rozhodli našeho Egona symbolicky oženit a dát mu za partnerku Klaudivii – nevěstu, která mu zajistí dobrý domov a klid na práci :-).

Popřejme jim ve společném životě mnoho štěstí a jenom spokojeně blikající zelené kontrolky.

Petr Říha
ředitel odboru architektury eGovernment
MV ČR

e-government 20:10

aneb žijem si jak na zámku,
ať to trvá věčně

6.–7. září 2011 | zámek Mikulov

- Výroční konference, kterou ve spolupráci s odbornými partnery pořádá magazín Egovernment.
- Aktuální témata českého e-governmentu ve dvou dnech.
- Informace od těch, kteří rozhodují.
- Společenský večer - Miss Czech POINT a Zlatý eGon.

e-government 20:10 aneb žijem si jak na zámku, ať to trvá věčně

Jak se posunul český e-government od loňského roku, kdy bylo podepsáno Memorandum o spolupráci mezi MV ČR a Českou poštou s.p. Došlo k avizovanému přesunu kompetencí? Fungují základní registry? Rýsuje se nabídka nových služeb v oblasti e-governmentu? Jak to vypadá s IS Státní pokladna? To jsou jen některé z otázek, na které bychom chtěli slyšet odpovědi na dvoudenní konferenci v Mikulově.

KDE JSME MINULÝ ROK SKONČILI...

tam bychom chtěli letos pokračovat. Konference e-government 20:10, aneb žijem si jak na zámku, ať to trvá věčně, se v roce 2010 věnovala určitému završení dvacetileté cesty české veřejné správy za svou elektronizací. Stalo se tak v momentě výměny politického establishmentu, přesunu některých kompetencí v oblasti e-governmentu a finančních škrťů. Letos na loňské diskuzi chceme navázat a zjistit, co uvedené kroky přinesly, kam jsme pokročili a samozřejmě i to, co na nás čeká v nejbližší době.

Konference je určena pracovníkům veřejné správy a představitelům firem, které s veřejnou správou na elektronizaci spolupracují. Program bude opět rozčleněn do několika částí - úvodní strategické sekce, v jejíchž rámci budou prezentovány výsledky dosavadních kroků v oblasti e-governmentu a strategie pro příští období. V odpolední části se bude jednat od odborné sekce konkrétního zaměření. Následovat bude společenský večer spojený s vyhlášením výsledků soutěže Zlatý eGon a volbou Miss Czech POINT. Druhý den bude vyplněn doplněním workshopem.

Od 1. 1. je možné přihlašování do soutěží Zlatý eGon a Miss Czech POINT. Zlatý eGon je soutěž pracovišť Czech POINT v počtu vydaných výpisů, soutěž Miss Czech POINT je volbou nejsympatičtější obsluhy Czech POINT. Podrobnosti o soutěžích a přihlášky naleznete na www.egovernment.cz/miss

Miss Czech POINT a Zlatý eGON

Magazín Egovernment navazuje na předchozí ročníky i letos připravuje volbu nejsympatičtější obsluhy pracoviště Czech

POINT a soutěž mezi jednotlivými pracovišti Czech POINT. Magazín Egovernment proto v rámci podpory a propagace projektu Czech POINT vyhláší v roce 2011 třetí ročník soutěže mezi pracovišti Czech POINTu v rámci ČR. Soutěž bude probíhat v níže popsaných kategoriích. Vyhlášení výsledků proběhne v rámci slavnostního večera 6. 9. 2011 na zámku Mikulov. Přihlášky do jednotlivých soutěží je možné posílat již nyní. Profily jednotlivých soutěžících o titul Miss Czech POINT 2011, které se budou ucházet o Vaše hlasy, zde budou zveřejňovány od konce měsíce února.

POZOR účast v soutěži není automatická. Pokud chce konkrétní pracoviště soutěžit, MUSÍ se přihlásit. Porovnávají se výsledky pouze přihlášených pracovišť mezi sebou, nikoli s ostatním, která nebyla do soutěže přihlášena.

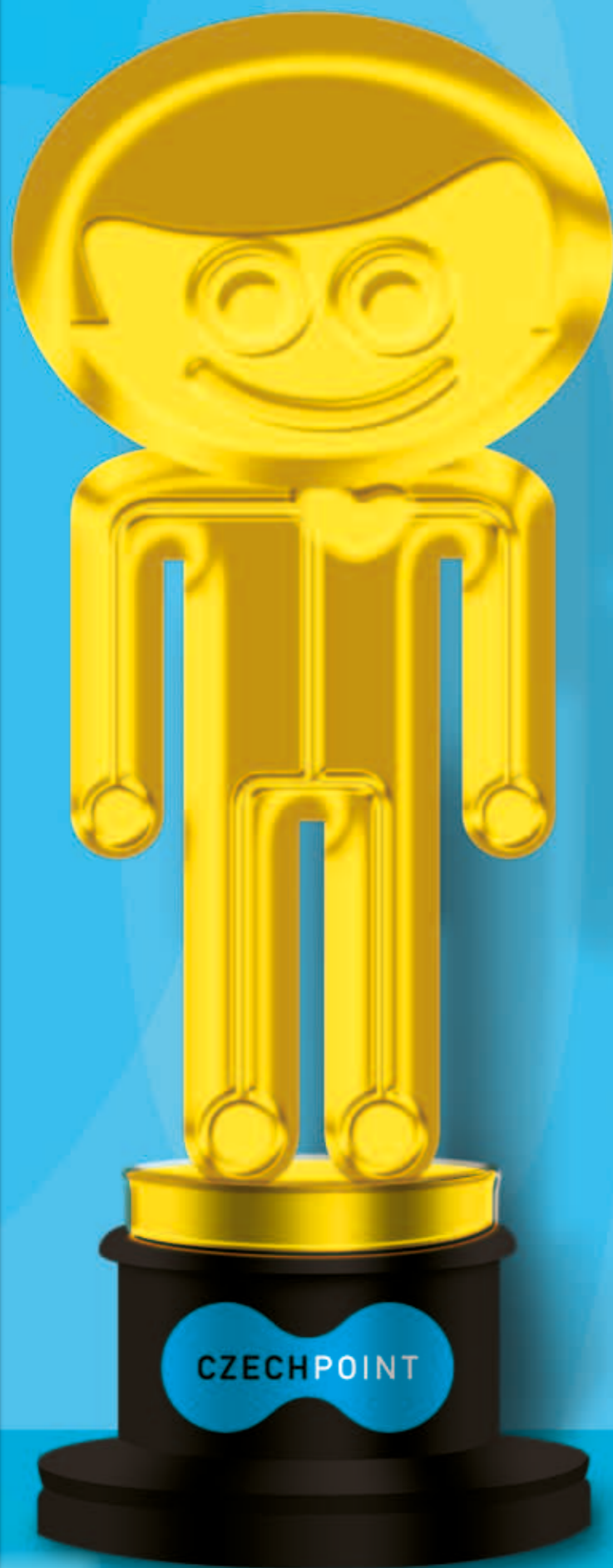
KATEGORIE SOUTĚŽE ZLATÝ eGON:

Jednotlivá pracoviště Czech POINT mohou soutěžit v následujících třech kategoriích. Dle svého uvážení se mohou přihlásit do všech tří najednou (pokud splňují podmínky), či pouze do některých.

NEJPRODUKTIVNĚJŠÍ CZECH POINT

V rámci této kategorie se hodnotí maximální počet výpisů, které doposud pracoviště vydalo (celkem od zahájení jeho činnosti). Počty vydaných výpisů celkem za každé přihlášené pracoviště budou porovnávány ke dni 30. 6. 2011. To znamená, že pokud chcete soutěžit, v tuto chvíli stačí, abyste vyplnili příslušný formulář na webu soutěže. K rozhodnému datu budete z naší strany kontaktováni s žádostí o dodání potřebných údajů.

NEJDYNAMIČTĚJŠÍ PRACOVISŤE CZECH POINT

Jedná se o kategorii „skokana“ roku, nebo chcete-li, nejúspěšnějšího začátečníka. V rámci této kategorie budou hodnocena ta pracoviště, která zaznamenají v prvním měsíci svého zprovoznění největší nárůst výpisů. Tato soutěž se týká pouze pracovišť, která započala svoji práci v roce 2011, konkrétně v období od 1. 1. do 30. 6. 2011. Pokud chcete soutěžit, opět v tuto chvíli stačí, abyste vyplnili příslušný formulář na webu soutěže. K rozhodnému datu budete z naší strany kontaktováni s žádostí o dodání potřebných údajů.

NEJEFEKTIVNĚJŠÍ PRACOVISŤE CZECH POINT

V rámci této kategorie se hodnotí počet výpisů přepočítáno na jeden počítač. V této kategorii dochází tedy k anulování výhody více počítačů na pracovišti, která mohla hrát roli v kategorii Nejproduktivnější Czech POINT. I zde je rozhodující, pro porovnání počtu vydaných výpisů, datum 30. 6. 2011. I v této kategorii platí, že pokud chcete soutěžit, v tuto chvíli stačí, abyste vyplnili příslušný formulář na webu soutěže. K rozhodnému datu budete z naší strany kontaktováni s žádostí o dodání potřebných údajů.

MISS CZECH POINT 2011

Vzhledem k tomu, že jsou to především dámy, které obsluhují jednotlivá pracoviště Czech POINTu, pravidelně jim chceme touto cestou za jejich práci poděkovat a zároveň je představit. I proto se jednotlivé dámy, které obsluhují pracoviště Czech POINT mohou přihlásit (nebo mohou být přihlášeny svými kolegy) do soutěže o nejsympatičtější obsluhu pracoviště Czech POINT. Dáma musí být s přihlášením do soutěže srozuměna a vyjádřit nám svůj souhlas. Následně po ní budeme požadovat fotografii a stručný profil. Profily soutěžících zde budou vystaveny a návštěvníci stránek budou moci přidělovat jednotlivým soutěžícím hlasy. Desítka dam, která získá nejvyšší počet hlasů postupuje do finále, které proběhne v rámci společenského večera na zámku Mikulov 6. 9. 2011. I k přihlášení do této kategorie můžete využít elektronický formulář.

Síla informací spojená k výkonu

| Aplikace a řešení pro veřejnou správu

- » **PODPORA ADMINISTRATIVNÍCH PROCESŮ**
- » **NÁRODNÍ REGISTRY A EVIDENCE**
- » **SPRÁVA A ŘÍZENÍ DOKUMENTŮ**
Důvěryhodný elektronický archiv | Digitalizace | Portály a integrační platforma | Spisová služba e-spis (včetně Datových schránek) | Workflow systémy

| Konzultační a analytické služby

- | **Systémová integrace**
- | **Bezpečnost** | **Infrastruktura**

VEŘEJNÁ SPRÁVA
ZDRAVOTNICTVÍ
OBRANA
DOPRAVA
FINANCE
VÝROBA
TELEKOMUNIKACE
ENERGETIKA

www.egovernment.cz/miss

Datové schránky – skutečnost versus mýty a pověsti

9 nejčastějších mýtů okolo datových schránek

Informační systém datových schránek funguje v ostrém provozu více než půl druhého roku. Nesplnily se katastrofické předpovědi některých, kteří předpovídali málem krach veřejné správy, znehynění úřadů či jiné fatální následky. Naopak, k 6. 3. 2011 bylo systémem přeneseno přes 36 milionů zpráv, což mimochodem znamená, že od 1. dubna t. r. platí stát za přenesenou datovou zprávu o 2 koruny méně. Na druhou stranu je třeba konstatovat, že ohledně praktického použití komunikace přes datové schránky přetrvává řada mýtů a polopravd. Ty bohužel vedou k mnoha zbytečným a neodůvodněným překážkám v elektronické komunikaci, na které si pak uživatelé oprávněně stěžují. Probereme nejčastější omyly.

Mýtus č. 1

Do datové schránky se nedostanu z počítače v internetové kavárně

Nutnost instalace doplňku 602XML Filler, který doplňuje funkce internetového prohlížeče, byla pravděpodobně nejčastější výtkou, která systém od začátku provázela. Uživatelé si zejména stěžovali na to, že pokud budou pobývat v zahraničí, prakticky ztratí možnost se k doručené datové zprávě dostat, neboť zde 602XML Filler nebude instalován. To už pár měsíců neplatí. V přístupovém portálu datových schránek přibyla funkce Náhled datové zprávy, ke které žádný doplněk není potřeba. Systém sice v tomto módu nedokáže důkladně zkontrolovat elektronický podpis nebo časové razítko, popřípadě zprávu odeslat ke konverzi nebo ji komfortně vytisknout (protože právě to jsou mj. funkce 602XML Filleru), nicméně uživatel má možnost se s obsahem zprávy seznámit, a to včetně přílohy, kterou si může i stáhnout.

Mýtus č. 2

Každé tři měsíce si musím změnit heslo

Povinná změna hesla v určitém časovém intervalu, poměrně standardní bezpečnostní opatření, které by každý měl dodržovat při práci se všemi aplikacemi, které jsou určitým způsobem důvěrné. Jedná se také o zcela běžnou součást bezpečnostní politiky organizací a řada z nás je musí běžně dodržovat. Přesto si na tuto povinnost řada uživatelů stěžovala. I tato povinnost byla již zrušena. Nebo přesněji – každý má dnes možnost si o úrovni zabezpečení rozhodnout sám a v nastavení datové schránky povinnou změnu hesla vypnout.

Mýtus č. 3

Pokud si zprávu uložím na disk, nedokážu ověřit její pravost

Dá se říci, že teprve zavedení datových schránek a autorizované konverze dokumentů a z toho vyplývající masivní rozšíření elektronické komunikace vedlo k vážnější diskusi o způsobech implementace bezpečnostních technologií a o jejich praktickém významu. Informační systém datových schránek má však být také nástrojem jednoduchým a srozumitelným. Proto v něm byla spuštěna zcela nová funkce ověřování datových zpráv, pomocí níž každý uživatel dokáže i po letech jednoduše a rychle zjistit, zda konkrétní datová zpráva skutečně prošla systémem, a je tudíž pravá. Systém využívá mj. speciální otisk-hash datové zprávy, který je v systému ukládán, a není tedy závislý jen na elektronickém podpisu nebo značce. Podstatné je říci, že funkci může využít každý – nejen odesílatel nebo adresát zprávy. Mimo jiné tím zcela odpadá argument, proč nepřijmout datovou zprávu jako podklad k jednání – o tom ale více v mýtu č. 8.

Mýtus č. 4

Datové schránky nemají ani tolik komfortu, co e-mail

I to se změnilo. Vyhledávání příjemců je v datových schránkách možné podle několika kritérií, nejpoužívanější však asi je (alespoň pro soukromníky a firmy) název, tedy jméno adresáta. Oficiální názvy úřadů se však bohužel často neúplně shodují s těmi, které běžně používáme. Proto si zejména po spuštění datových schránek na fungování vyhledávání dost lidí stěžovalo. Do dnešního dne však tato funkce doznala značného vylepšení. V zásadě stačí napsat kteroukoliv část názvu – třeba „pro Prahu 5“ a systém vyhledá jak Finanční úřad pro Prahu 5, tak i Obvodní soud a Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 5. K dispozici je nyní adresář, který si pamatuje poslední použité adresy a další lze do něj i přidávat. Nyní je rovněž možné uložené datové zprávy filtrovat podle několika kritérií, je možné si zobrazit například zprávy pouze od jednoho odesílatele nebo dodané v určitém časovém intervalu.

Mýtus č. 5

Z datové zprávy nepoznám, která osoba ji odeslala

Z datové zprávy lze nade vše pochybnost poznat, který subjekt ji odeslal. Můžeme se také spolehnout, že tak učinila osoba, která k tomu má příslušné oprávnění – například u právníc-

ké osoby buď člen statutárního orgánu, nebo někdo, kdo k tomu má příslušné oprávnění. To je pro fungování zaručené elektronické komunikace nezbytné a tak to přímo ukládá zákon. V některých případech to však nestačí. Přesněji řečeno, nestačí, pokud se chceme vyhnout tomu, aby přiložený dokument musel být ještě elektronicky podepsán. Pokud totiž zákon stanoví, že daný úkon může učinit například pouze statutární orgán, jednatel a podobně, příslušný úředník se z datové zprávy nedozví, zda ji opravdu odeslal on, nebo někdo jím pověřený k odesílání. A to bývá často problém. Proto datové schránky přišly před časem s velmi důležitou novinkou, a sice s možností, aby na obálce odeslané datové zprávy bylo přímo uvedeno jméno odesílatele. Není to automatické, s ohledem na ochranu osobních údajů (někdo si to přát nemusí), je třeba tuto možnost zaškrtnout.

Mýtus č. 6

ISDS chybně uvádí datum doručení u orgánů veřejné moci

Kdo se zajímá o datové schránky dlouhodobě, ví, že v případě doručování úředních písemností účastníkům správních řízení platí tzv. 10denní fikce doručení, zatímco pokud občan zasílá něco úřadu, je zpráva doručena okamžikem dodání. Věc je ovšem o něco komplikovanější, protože úřady samy někdy vystupují jako účastníci správních řízení – například, pokud obec sama žádá o stavební povolení. V tom případě je však třeba zachovat rovnost účastníků a i na datovou zprávu, doručovanou v našem příkladě stavebním úřadem obci, která žádá o povolení, je třeba uplatnit obecná pravidla doručování, tzn. zpráva je doručena, až když někdo přistoupí do datové schránky, popřípadě po 10ti dnech od dodání nastává fikce. Vše zní docela složitě, ale je to úplně stejné, jak funguje léta listinné doručování. Problém je v tom, že správce ani provozovatel nečtou datové zprávy, a tudíž ani nedokážou posoudit, v jaké věci kdo komu píše. Proto doručena dnes uvádí všechny podstatné události a rovněž byl upraven vysvětlující text, popisující jednotlivé události v tom smyslu, že upozorňuje na výjimky a nechává na odesílateli zprávy, aby posoudil, kdy nastal den doručení – nikdo jiný totiž ani nemůže.

Mýtus č. 7

Přes datové schránky nemohu odesílat nové formáty Office

Na konci roku 2010 byla novelizována vyhláška č. 194/2009 Sb., která stanoví podrobnosti užívání a provozování informačního systému datových schránek, včetně přípustných datových formátů. Datovou schránkou tedy lze nyní posílat i nové formá-

ty Office (docx, xlsx, pptx) a některé další typy souborů, které si uživatelé vyžádali. Konkrétně jde o grafické soubory AutoCADu (dwg), ESRI Shapefile (shp, dbf, shx, prj, qix, sbn, sbx), Bentley MicroStation Format verze V7 a V8 (dgn) a Geography Markup Language Document (gml, gfs, xsd) a formát pro elektronickou výměnu obchodních dokumentů podle mezinárodního standardu EDIFACT (standardy ODETE a EANCOM).

Mýtus č. 8

Všechno musím konvertovat

Toto je jeden z nejstrašnějších, neškodlivějších a nejhorších mýtů, který doslova popírá smysl garantované elektronické komunikace. Bohužel, na jeho šíření mají zhusta podíl sami úředníci – snad z neznalosti, snad z tvrdošíjného trvání na zavedených postupech. Jen si představte situaci: datovou schránkou Vám z jednoho úřadu přijde potvrzení, které potřebujete pro jiný úřad. Vezmete toto potvrzení i s celou datovou zprávou, která garantuje jeho pravost, integritu, je z ní poznat kdo a kdy Vám informaci zaslal, je snadno ověřitelná (viz mýtus č.3) a přepošlete ho jinému úřadu. A přijde Vám odpověď, že takto tedy ne a ať si to pěkně zkonvertujete a donesete na papíru. To je naprosto nesmyslný postup, který nemá nejmenší oporu v zákoně; naopak, přímo mu odporuje. Bohužel, Ministerstvo vnitra nemá žádnou pravomoc tyto úřady sankcionovat. Pokud se o podobném problému dozví, má jedinou možnost, a to pokusit se věc danému úřadu vysvětlit.

Mýtus č. 9

Jestliže je dokument konvertovaný, pak je určitě pravý

Autorizovaná konverze dokumentů je obdobou tzv. vidimace, to jest ověřování shody kopie s listinou, jen v režimu papírová listina – počítačový soubor či naopak. Je třeba zdůraznit, že ani při jedné z uvedených úředních činností se nezkoumá pravost originálu. Ověřující úředník není soudní znalec a nedokáže poznat, jestli kulaté razítko na listině je pravé nebo falzifikát. Nejistí ani, jestli úředník, podepsaný pod originálem skutečně existuje, nebo zda byl oprávněn dokument podepsat. Úplně stejně je tomu i s autorizovanou konverzí dokumentů, opět je procesem pravdivého a věrného převedení dat na papír či naopak. Toto je třeba mít na paměti, protože v případě pochybností o pravosti originálu existuje řada způsobů, jak si jeho pravost ověřit.

Petr Stiegler

konzultant MV ČR pro datové schránky,
bývalý ředitel sekce e-governmentu České pošty
a jeden ze spoluvůdců systému datových schránek